

RAPORT Z EWALUACJI PROBLEMOWEJ: Efekty Zarządzanie

Szkoła Podstawowa nr 17
Rzeszów

Podkarpacki Kurator Oświaty
Kuratorium Oświaty w Rzeszowie

Przebieg ewaluacji:

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w szkole (lub placówce) przez wizytatorów do spraw ewaluacji. Raport z ewaluacji problemowej dotyczy jednego z przedstawionych poniżej obszarów.

Ewaluacja polega na zbieraniu i analizowaniu informacji:

- o efektach działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki (na podstawie danych informujących o wynikach pracy szkoły (lub placówki) odzwierciedlonych w umiejętnościach, zachowaniach, postawach, działaniach uczniów i w osiągniętych przez nich rezultatach na różnego rodzaju testach, egzaminach),
- o procesach zachodzących w szkole lub placówce (na podstawie danych, które informują o procesach i działaniach zachodzących i podejmowanych w szkole (lub placówce), a decydujących o sposobie funkcjonowania, charakterze szkoły (lub placówki) i przede wszystkim prowadzących do pożądaných efektów),
- o funkcjonowaniu szkoły lub placówki w środowisku lokalnym, w szczególności w zakresie współpracy z rodzicami uczniów (na podstawie danych informujących o sposobie współpracy ze środowiskiem i funkcjonowaniu w środowisku oraz wykorzystaniu tych zasobów w procesie nauczania i uczenia się),
- o zarządzaniu szkołą lub placówką (na podstawie danych informujących o sposobach zarządzania decydujących o jakości działań podejmowanych w szkole lub placówce).

Ewaluacja ma na celu zebranie informacji i ustalenie poziomu spełniania przez szkołę lub placówkę wymagań zawartych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego.

Szkoła lub placówka może spełniać te wymagania na pięciu poziomach:

- Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Opis metodologii:

Badanie zostało zrealizowane w dniach 03-12-2012 - 11-12-2012 przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji, w skład którego weszli Małgorzata Zgurska-Nowińska, Danuta Moskwa.

W trakcie ewaluacji w placówce zbierano informacje pochodzące z wielu źródeł - dyrektora, uczących w szkole nauczycieli, innych pracowników, uczniów, rodziców, partnerów szkoły i przedstawicieli samorządu lokalnego. Do gromadzenia danych wykorzystano metody ilościowe (ankiety w wersji elektronicznej i papierowej), jakościowe (wywiady indywidualne, grupowe, obserwację i analizę źródeł zastanych). Zestawienie metod, technik doboru próby i liczby osób, które wzięły udział w badaniach znajduje się w tabeli poniżej.

Wywiady grupowe zostały przeprowadzone po realizacji i analizie ankiet, pełniąc wobec nich funkcję wyjaśniającą.

Kategoria badanych/źródła danych	Metoda/technika	Sposób doboru próby	Wielkość próby/liczba obserwowanych jednostek
Dyrektor szkoły	Indywidualny wywiad pogłębiony	nd	nd
	Ankieta elektroniczna (CAWI)	nd	nd
Nauczyciele	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Szkoła, w której pracuję"	Badanie na próbie pełnej	47
	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Nauczyciele zróżnicowani pod względem stażu, nauczanego przedmiotu i pracy w zespołach zadaniowych oraz pedagog szkolny	8
Pracownicy niepedagogiczni	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Pracownicy inni niż nauczyciele	7
Uczniowie	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Moja szkoła"	Badanie na próbie pełnej uczniów klas rok niższych od najstarszych	56
	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Mój dzień"	Badanie na próbie pełnej uczniów najstarszych klas	59
	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele trzech ostatnich roczników, dobrani losowo	11
Rodzice	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele rady rodziców i rad klasowych, reprezentujący różne roczniki oraz wszyscy chętni	8
	Ankieta audytoryjna (PAPI)	Badanie na próbie pełnej rodziców uczniów klas rok niższych od najstarszych	98
Partnerzy szkoły, przedstawiciele samorządu lokalnego	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele samorządu lokalnego i instytucji wskazanych przez dyrektora jako partnerzy	5
Obserwacja zajęć		Klasy trzecie i czwarte (szkoły podstawowe)	7
Obserwacja szkoły		Na zewnątrz, przed i po lekcjach, podczas przerw, podczas zajęć pozalekcyjnych	nd
Analiza danych zastanych			

Informacja o placówce

Nazwa placówki	Szkoła Podstawowa nr 17
Patron	
Typ placówki	Szkoła podstawowa
Miejscowość	Rzeszów
Ulica	Bulwarowa
Numer	3
Kod pocztowy	35-051
Urząd pocztowy	Rzeszów
Telefon	177482480
Fax	
Www	www.sp17.resman.pl
Regon	00024573000000
Publiczność	publiczna
Kategoria uczniów	Dzieci lub młodzież
Charakter	brak specyfiki
Uczniowie, wychow., słuchacze	433
Oddziały	20
Nauczyciele pełnozatrudnieni	46
Nauczyciele niepełnozatr. (stos.pracy)	7
Nauczyciele niepełnozatr. (w etatach)	3
Średnia liczba uczących się w oddziale	21.65
Liczba uczniów przypadających na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela	9.41
Województwo	PODKARPACKIE
Powiat	Rzeszów
Gmina	Rzeszów
Typ gminy	gmina miejska
Liczba mieszkańców	
Wysokość wydatków na oświatę	
Stopa bezrobocia	

Wprowadzenie: obraz placówki

Raport, do którego lektury Państwa zapraszamy, dotyczy ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w Szkole Podstawowej nr 17 w Rzeszowie. Zakres ewaluacji obejmował dwa obszary pracy szkoły: efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły i zarządzanie szkołą. Poniżej znajdzie Państwo najważniejsze, płynące z badań, informacje o szkole.

Szkoła Podstawowa nr 17 w Rzeszowie jest szkołą publiczną z oddziałami integracyjnymi, dla której organem prowadzącym jest gmina Miasto Rzeszów. Uczęszcza do niej 432 uczniów w 20 oddziałach. Budowę szkoły rozpoczęto od wmurowania aktu erekcyjnego w 1962 r. Zakończono ją po dwóch latach, oddając do użytku 21 lipca 1964 r. Była to wówczas druga na terenie Rzeszowa „tysiąclatka”. W roku 1994 przystosowano szkołę do potrzeb uczniów niepełnosprawnych, a w roku 2001 utworzono pierwszy oddział integracyjny. Szkołę wyróżnia piękne położenie w pobliżu Bulwarów nad Wisłokiem z dala od ruchliwych ulic. Budynek szkoły jest przestronny, zadbane i otoczony zielenią. Estetyczny wygląd szkoły sprzyja prowadzonemu procesowi dydaktyczno-wychowawczemu.

Z przeprowadzonego badania wynika, że w szkole analizuje się wyniki sprawdzianu zewnętrznego, stosując metody ilościowe i jakościowe. Ze względu na specyfikę szkoły z oddziałami integracyjnymi, szczególną uwagę poświęca się analizie kontekstowej. Analizę wyników sprawdzianu zewnętrznego od dwóch lat zajmuje się zespół ds. ewaluacji, wykorzystując do tego celu program komputerowy "Analizator wyników sprawdzianów zewnętrznych". Podejmowane na skutek wdrażanych wniosków działania mają na celu poprawę efektów kształcenia. W ostatnich trzech latach wyniki szkoły uzyskiwane na sprawdzianie zewnętrznym sytuują ją odpowiednio w 8, 7, 6 staninie. Corocznie średni wynik szkoły jest wyższy od: średniego wyniku w kraju, średniego wyniku na terenie działalności OKE w Krakowie i średniego wyniku w województwie podkarpackim.

Należy dodać, że szkoła umożliwia uczniom nabywanie wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej, co potwierdzają pozytywne wyniki klasyfikacji rocznej i sukcesy dzieci w różnych konkursach i zawodach sportowych. Nauczyciele analizują osiągnięcia uczniów uwzględniając ich możliwości rozwojowe. W zdobywaniu potrzebnej wiedzy i umiejętności pomagają uczniom udział w różnorodnych zajęciach pozalekcyjnych dla uczniów zdolnych (np. kółko szachowe, kółko teatralne, kółko ceramiczne, kółko języka niemieckiego) oraz w zajęciach dla uczniów z dysfunkcjami i trudnościami w nauce (np. dydaktyczno-wyrównawcze, integracji sensorycznej, logopedyczne).

Ważne jest, że uczniowie chętnie uczestniczą w zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych prowadzonych w szkole, a otwartość nauczycieli na propozycje uczniów wyzwala ich inicjatywę i sprawia, że uczniowie chętnie zgłaszają różne pomysły działań na rzecz własnego rozwoju i rozwoju szkoły. Przykładami inicjatyw uczniowskich, które zostały wdrożone w życie są np.: zorganizowanie kółka szachowego, zainicjowanie powstania kółka ceramicznego, zaproponowanie "muzycznych przerw", zapraszanie do szkoły ciekawych ludzi, kontynuowanie międzyszkolnego konkursu mitologicznego, zorganizowanie zajęć sportowych w ramach opieki świetlicowej i inne.

Warto dodać, że szkoła podejmuje wynikające z diagnozy działania wychowawcze i profilaktyczne, mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmocnienie właściwych zachowań, np.: realizowanie programu społecznego "Szkoła bez przemocy", prowadzenie zajęć profilaktyczno-wychowawczych przez pedagoga szkolnego, wdrażanie programu antynikotynowego, organizowanie zajęć psychoedukacyjnych i socjoterapeutycznych dla dzieci z zaburzeniami komunikacji społecznej i wiele innych. Działania te sprawiają, że uczniowie czują się w szkole bezpiecznie. Co więcej, uczniowie znają obowiązujące w szkole normy społeczne i prezentują zgodne z nimi zachowania: używają zwrotów grzecznościowych, odnoszą się z szacunkiem do osób starszych i kolegów, pomagają kolegom niepełnosprawnym, nie stosują używek, chętnie uczestniczą w akcjach charytatywnych, są aktywni i angażują się w różne przedsięwzięcia organizowane w szkole oraz środowisku lokalnym.

Na podstawie przeprowadzonego badania stwierdzono, że warunki lokalowe i wyposażenie umożliwiają realizowanie przyjętych w szkole programów nauczania. Szkoła podejmuje skuteczne działania mające na celu wzbogacenie swojej bazy, aby poprawić warunki realizacji tych programów i poszerzyć ofertę zajęć.

Na podkreślenie zasługuje zespołowa praca nauczycieli, którzy wspólnie analizują efekty swojej pracy i planują działania podejmowane w szkole. Zespołowo rozwiązują też pojawiające się problemy, co korzystnie wpływa na skuteczność podejmowanych w szkole działań dydaktycznych oraz wychowawczych. Nauczyciele są zaangażowani głównie w pracę zespołów: edukacji zintegrowanej, humanistycznego, matematycznego,

przyrodniczego, języków obcych, wychowawców świetlicy, ds. integracji, ds. promocji zdrowia, ds. promocji szkoły, ds. ewaluacji i wychowawczego.

Na zakończenie należy dodać, że sprawowany wewnętrzny nadzór pedagogiczny służy planowaniu pracy szkoły, a wnioski z niego wynikające wykorzystywane są do wprowadzania pozytywnych zmian w jej funkcjonowaniu. Najważniejsze zmiany w funkcjonowaniu szkoły dotyczą: utworzenia nowej strony internetowej, pozyskania tablic interaktywnych i wielu pomocy dydaktycznych, wyeliminowania niewłaściwych form korzystania z telefonów komórkowych, poprawy bezpieczeństwa uczniów, utworzenia i wyposażenia sali do zajęć integracji sensorycznej i stworzenia przyjaznych warunków do prowadzenia rozmów nauczycieli z rodzicami.

Więcej informacji o szkole znajdziecie Państwo w pełnym dokumencie „Raport z ewaluacji problemowej: efekty i zarządzanie”.

Wyniki ewaluacji:

Obszar: Efekty

Wymaganie: *Analizuje się wyniki sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe*

Komentarz:

Na podstawie przeprowadzonego badania stwierdzono, że w szkole analizuje się wyniki sprawdzianu zewnętrznego, stosując metody ilościowe i jakościowe. Ze względu na specyfikę szkoły z oddziałami integracyjnymi, szczególną uwagę poświęca się analizie kontekstowej. Analizą wyników sprawdzianu zewnętrznego od dwóch lat zajmuje się zespół ds. ewaluacji, wykorzystując do tego celu program komputerowy "Analizator wyników sprawdzianów zewnętrznych". Wyniki analizy oraz rekomendacje zespół przedstawia na zebraniu Rady Pedagogicznej, gdzie poddawane są ogólnej dyskusji, a następnie przekazywane zespołom przedmiotowym. Nauczyciele w zespołach (humanistycznym, matematycznym i przyrodniczym) dokładnie analizują umiejętności sprawdzane na egzaminie zewnętrznym i wydzielają te, które kształtowane są na poszczególnych przedmiotach. Podejmowane na skutek wdrażanych wniosków działania mają na celu poprawę efektów kształcenia. Poniżej wskazane zostaną argumenty potwierdzające wysoki poziom spełnienia wymagania.

W szkole przeprowadzana jest analiza wyników sprawdzianów zewnętrznych.

Z informacji uzyskanych od dyrektora w wywiadzie wynika, że w szkole łączy się dwie strategie analizy: dokonuje się jej na poziomie wyników pojedynczych uczniów oraz na poziomie zespołów klasowych. Nauczyciele w wywiadzie podają, że analizą wyników sprawdzianu zewnętrznego od dwóch lat zajmuje się zespół ds. ewaluacji, wykorzystując do tego celu program komputerowy, który nazywa się "Analizator wyników sprawdzianów zewnętrznych". Wyniki analizy oraz rekomendacje zespół przedstawia na zebraniu Rady Pedagogicznej (w postaci prezentacji multimedialnej). Rekomendacje zespołu poddawane są ogólnej dyskusji, uzupełniane przez członków Rady Pedagogicznej i przekazywane zespołom przedmiotowym. Nauczyciele w zespołach (humanistycznym, matematycznym i przyrodniczym) dokładnie analizują umiejętności sprawdzane na egzaminie zewnętrznym i wydzielają te, które kształtowane są na poszczególnych przedmiotach. Każdy zespół, na podstawie przeprowadzonej analizy, wyznacza te zagadnienia, na które zamierza w kolejnym roku szkolnym zwrócić szczególną uwagę. Zespoły przedmiotowe prezentują rezultaty swojej pracy podczas zebrania Rady Pedagogicznej, gdzie formułuje się ostateczne wnioski do dalszej pracy. Wyniki prowadzonych analiz komunikowane są także rodzicom, którzy na tej podstawie otrzymują wskazówki do dalszej pracy z dzieckiem. Wszyscy ankietowani nauczyciele (47) deklarują, że otrzymali pełną informację dotyczącą wniosków z analizy wyników sprawdzianu zewnętrznego z poprzedniego roku szkolnego.

W szkole stosuje się jakościowe i ilościowe metody analizy.

Na podstawie ankiety dla dyrektora i informacji zawartych w dokumentacji szkolnej można stwierdzić, że analizie ilościowej podlegają m.in.:

- średnie wyniki punktowe szkoły oraz każdego z oddziałów (ogólnie i w obszarach poszczególnych standardów),
- wyniki szkoły i poszczególnych oddziałów w skali staninowej,
- efektywność szkolna (odniesienie względne surowych wyników absolwentów do dolnego progu 9 stanina w rozkładzie wyników szkolnych) dla całej szkoły oraz poszczególnych oddziałów,
- stanin indywidualny oraz efektywność indywidualna (odniesienie względne surowego wyniku absolwenta do dolnego progu 9 stanina w rozkładzie wyników indywidualnych) dla poszczególnych uczniów,
- różnica między współczynnikiem łatwości ze wszystkich pytań sprawdzianu i pytań reprezentujących poszczególne standardy, a współczynnikiem łatwości osiągniętym przez wszystkich zdających w kraju,
- wynik punktowy każdego absolwenta (ogólny oraz w obszarze poszczególnych standardów),
- wynik środkowy (mediana),
- wynik najczęstszy (modalna),
- wyniki procentowe wszystkich uczniów klas szóstych w poszczególnych standardach.

Dokonując analizy ilościowej porównuje się średni wynik szkoły oraz poszczególnych oddziałów ze średnim wynikiem kraju, województwa oraz powiatu. Z wynikiem krajowym porównuje się też średni wynik ogólny szkoły

oraz w obszarach poszczególnych standardów. Przygotowuje się zestawienie przedstawiające, w jakim stanie szkoła znajdowała się w kolejnych latach. Porównuje się wyniki poszczególnych oddziałów w skali staninowej. Analizuje się rozkład surowych wyników absolwentów szkoły w porównaniu ze średnim wynikiem krajowym (z uwzględnieniem podziału na poszczególne oddziały) oraz rozkłady staninowe wyników absolwentów sprawdzając, ilu uczniów piszących sprawdzian uplasowało się w poszczególnych staninach i czy osiągnęli zbliżoną pozycję do całej populacji. Analizie porównawczej poddaje się wyniki procentowe wszystkich uczniów szkoły oraz poszczególnych oddziałów w obszarze każdego ze standardów. Analizuje się rozkład indywidualnych efektywności absolwentów, sprawdzając, jaka jest pozycja ucznia na tle wszystkich zdających w kraju. Podczas analizy jakościowej wyodrębnia się zakres wiadomości i umiejętności, reprezentujących poszczególne standardy, opanowanych przez uczniów w stopniu: zadowalającym, umiarkowanym (koniecznym) lub słabym. Analizowany jest zakres opanowania wiadomości i umiejętności z poszczególnych standardów przez uczniów w każdej klasie. Wymienia się czynności (konkretne zadania i polecenia), które okazały się dla uczniów łatwe, które umiarkowanie trudne i które sprawiły im problemy. Ocenia się opanowanie przez uczniów wiadomości i umiejętności w obszarach poszczególnych standardów i dokonuje oceny efektywności pracy w poszczególnych oddziałach. Ustala się mocne i słabe strony kształcenia oraz bada spójność oceniania wewnątrzszkolnego z zewnętrznym. Ze względu na specyfikę szkoły z oddziałami integracyjnymi, szczególną uwagę poświęca się analizie kontekstowej (analizuje się warunki środowiskowe ucznia, jego stan zdrowia, możliwości intelektualne itp.).

Analiza jest prowadzona w celu poprawy jakości pracy szkoły.

Nauczyciele i dyrektor w wywiadzie zgodnie twierdzą, że analiza wyników sprawdzianu zewnętrznego służy:

- poznaniu poziomu opanowania przez uczniów wiadomości i umiejętności,
- poznaniu mocnych i słabych stron kształcenia w szkole,
- znalezieniu odpowiedzi na pytanie, jaki wpływ na poziom opanowania wiadomości i umiejętności miały uwarunkowania środowiskowe,
- planowaniu pracy na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych,
- wykorzystaniu korelacji międzyprzedmiotowej do wspólnego doskonalenia słabiej opanowanych umiejętności,
- stworzeniu optymalnej oferty zajęć pozalekcyjnych,
- modyfikowaniu metod i form pracy,
- planowaniu pracy z uczniem zdolnym i mającym trudności w nauce,
- podnoszeniu efektywności i jakości pracy szkoły,
- porównaniu oceniania wewnętrznego z ocenianiem zewnętrznym,
- przekazaniu rodzicom wskazówek do pracy z dzieckiem w domu.

Wnioski z analizy są wdrażane.

Dyrektor w wywiadzie i nauczyciele w ankiecie podają przykłady wdrożonych wniosków pochodzących z analiz sprawdzianu zewnętrznego, m.in.:

- zwiększenie liczby ćwiczeń polegających na odczytywaniu danych z tekstów źródłowych, map i ich interpretacji,
- zwrócenie szczególnej uwagi na poprawność wypowiedzi pisemnych (z uwzględnieniem zasad stylistyki, ortografii i interpunkcji),
- położenie nacisku na ćwiczenie konkretnych form wypowiedzi (podanie, list, zaproszenie),
- zwiększenie liczby zajęć prowadzonych metodami aktywizującymi,
- zmniejszenie liczby próbnych sprawdzianów klas szóstych (do trzech w ciągu roku),
- położenie nacisku na indywidualną pracę z uczniami niepełnosprawnymi przygotowującą ich do pisania sprawdzianu,
- zwrócenie uwagi na czytanie ze zrozumieniem różnych poleceń, instrukcji oraz dłuższych tekstów na każdym przedmiocie,
- położenie nacisku na indywidualizację pracy z uczniem na każdej lekcji,
- zmodyfikowanie metod i form pracy i dostosowanie ich do potrzeb i możliwości uczniów,
- wprowadzenie dodatkowych zajęć dla uczniów zdolnych w celu rozwijania ich zainteresowań i zdolności,
- poszerzenie oferty zajęć dla uczniów mających trudności w nauce,
- wdrożenie skutecznych sposobów motywowania uczniów do pracy nad sobą.

Wdrażane wnioski przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia.

Dyrektor i nauczyciele w wywiadzie opisują działania, wynikające z wniosków z analiz wyników sprawdzianu zewnętrznego, które przyniosły pozytywne efekty. Twierdzą, że wykorzystano wnioski do modyfikacji indywidualnych planów pracy nauczycieli oraz metod i form pracy z uczniami. Częściej stosowano atrakcyjne dla uczniów metody np. projekty edukacyjne realizowane przez dłuższy czas i uroczyście podsumowywane. Metody aktywizujące stosowano po to, aby uczniowie nie byli biernymi odbiorcami, ale sami angażowali się w zdobywanie wiedzy i umiejętności. Opracowano i przedstawiono uczniom i rodzicom cele wycieczek szkolnych, ze szczególnym

uwzględnieniem celów dydaktycznych (np. edukacja ekonomiczna - wdrażanie do samodzielnego zdobywania informacji o kosztach, cenach, rozsądne dysponowanie posiadanymi zasobami finansowymi). Wykorzystano wycieczki jako „materiał dydaktyczny” do przeprowadzenia zajęć z różnych przedmiotów lub zaplanowania zadania domowego. Stworzono katalog umiejętności opanowanych w stopniu niezadowalającym i na ich doskonalenie zwracano szczególną uwagę. Zwiększono na zajęciach z wszystkich przedmiotów liczbę ćwiczeń polegających na odczytywaniu i interpretacji danych z oryginalnych tekstów źródłowych w postaci tabel, schematów i wykresów. Na każdych zajęciach zwracano uwagę na czytanie ze zrozumieniem, na czytanie instrukcji. Sprawdzano, czy dzieci rozumiały polecenie, zadając im szczegółowe pytania. Podczas wszystkich lekcji akcentowano kwestię poprawnego wypowiadania się (szczególnie na piśmie z uwzględnieniem zasad ortografii, interpunkcji) i tworzenia konkretnych form wypowiedzi. W klasach VI wprowadzono wypracowanie pisane raz w miesiącu na temat, jaki dziecko interesuje. Formę wypowiedzi nauczyciel wybiera z uczniami, temat jest wymyślony przez ucznia, a najlepsze prace są nagradzane. Powołano zespoły przedmiotowe w celu ustalenia wspólnych działań naprawczych w zakresie poszczególnych przedmiotów. W zespołach opracowano szczegółowe wskazówki do pracy, np. zadaniem nauczycieli języka polskiego i historii jest zwracanie uwagi na przedstawianie przyczyn i skutków danych wydarzeń, wprowadzanie większej ilości zadań mających na celu określenie daty w przestrzeni czasowej, obliczanie ile lat upłynęło od jakiegoś wydarzenia do dnia dzisiejszego itp. Doposażono bibliotekę szkolną w pozycje wydawnicze pomocne w przygotowaniu do sprawdzianu a niedostępne dla uczniów z przyczyn np. ekonomicznych oraz wykorzystywano je na lekcjach i w czasie zastępstw. Promowano uczniów wykazujących chęć do nauki i samodzielnie zdobywających wiedzę oraz tworzą atmosferę sprzyjającą takim uczniowskim działaniom. W oparciu o wnioski z analizy sprawdzianu przygotowano ofertę zajęć pozalekcyjnych. Zwiększono liczbę zajęć z uczniem zdolnym pod kątem rozwijania jego zainteresowań i zdolności. Zaplanowano też większą ilość zajęć dydaktyczno-wyrównawczych. Indywidualnie pracowano z uczniami wymagającymi dostosowania warunków i form sprawdzianu. Prowadzono dla nich dodatkowe zajęcia o charakterze informacyjnym, ćwiczą sposób pisania testu, wdrażano do pracy z nauczycielem wspomagającym w pisaniu (dysgraficy), zorganizowano dodatkowe zajęcia rewalidacyjne i dydaktyczno-wyrównawcze. Na podstawie analizy danych pozyskanych z OKE stwierdzono, że w ostatnich trzech latach wyniki szkoły sytuują ją odpowiednio w 8, 7, 6 staninie ogólnopolskim. Corocznie średni wynik szkoły jest wyższy od: średniego wyniku w kraju, średniego wyniku na terenie działalności OKE w Krakowie i średniego wyniku w województwie podkarpackim. Według nauczycieli, uzyskanie w bieżącym roku niższego wyniku spowodowane jest dużą rozbieżnością między wynikami poszczególnych oddziałów. Na tę rozbieżność wpływ miały czynniki kontekstowe - uwarunkowania środowiskowe i duża liczba uczniów posiadających opinie i orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej (w roku szkolnym 2010/2011 - 21%, a w 2011/2012 - 25% ogółu uczniów piszących sprawdzian). Nauczyciele twierdzą, że w stosunku do tych uczniów poradnia nie zaleciła dostosowania formy i czasu sprawdzianu. Wszyscy uczniowie pisali ten sam arkusz i w tym samym czasie. Wielu z nich na co dzień lepiej radziło sobie z ustnymi formami sprawdzania wiedzy, a problem sprawiały im formy pisemne. Często były to dzieci z rodzin zaniedbanych środowiskowo. Nauczyciele podkreślają, że szkoła potrafi wydobyć potencjał uczniów zdolnych. W roku 2012 najczęstszym wynikiem w szkole (modalna) był wynik 35 punktów. Dodają, że znacznie wzrosła liczba uczniów, którzy osiągnęli 9 stanin i stanowią oni 14% wszystkich zdających. (Statystycznie przyjmuje się, że uczniowie osiągający 9 stanin to ok. 4% całej populacji zdających). Partnerzy szkoły uznają w wywiadzie, że efekty kształcenia w szkole są bardzo dobre, pomimo, że jest to szkoła z oddziałami integracyjnymi, do której uczęszcza wielu uczniów mających mniejsze możliwości rozwojowe od swoich zdrowych rówieśników. Podkreślają, że efekty kształcenia satysfakcjonują organ prowadzący szkołę. Dodają, że szkoła ceniona jest przez rodziców i środowisko lokalne, a około 50% uczniów do niej uczęszczających pochodzi spoza jej obwodu. Według partnerów, o wysokich efektach kształcenia świadczą również sukcesy uczniów w konkursach przedmiotowych, artystycznych i zawodach sportowych. Uważają, że na efekty kształcenia ma wpływ zaangażowanie nauczycieli, bogata oferta zajęć pozalekcyjnych dla uczniów zdolnych, zapewnianie właściwej pomocy uczniom niepełnosprawnym oraz ścisła współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną i innymi instytucjami działającymi na rzecz dzieci.

Poziom spełniania wymagania: B

Z analizy zgromadzonego materiału badawczego wynika, że szkoła umożliwia uczniom nabywanie wiadomości i umiejętności zgodne z podstawą programową. Nauczyciele analizując osiągnięcia uczniów uwzględniają ich możliwości rozwojowe i wysoko oceniają poziom opanowania przez nich wiedzy i umiejętności opisanych w podstawie programowej. Nauczyciele wysoko oceniają i wyciągają wnioski. Działania wynikające ze sformułowanych wniosków nie przyniosły oczekiwanej poprawy wyników w nauce. Przedstawione poniżej argumenty wskazują na średni poziom spełnienia wymagań.

Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności zgodne z podstawą programową.

W ankiecie dla nauczycieli przeważają odpowiedzi wskazujące na wysoki stopień opanowania przez uczniów w poprzednim roku szkolnym wiadomości i umiejętności opisanych w podstawie programowej. Partnerzy szkoły oraz przedstawiciele samorządu lokalnego wymieniają w wywiadzie umiejętności nabywane przez uczniów w szkole, które uważają za szczególnie istotne. Według nich, są to umiejętności: przedmiotowe, informatyczne, językowe, sportowe, komunikacji interpersonalnej, pracy w zespole, autoprezentacji, obcowania z żywą kulturą. Z analizy dokumentacji szkolnej wynika, że w ostatnich trzech latach wyniki szkoły sytuują ją odpowiednio w staniebardzo wysokim, wysokim i wyżej średnim. Corocznie najliczniejszą grupę stanowią uczniowie z wynikami średnimi (uczniowie ze staninów 4 - 6). Liczną grupą są też uczniowie, którzy osiągnęli wyniki najwyższe (uczniowie ze staninów 7 - 9). Najmniej liczną grupę tworzą uczniowie osiągający wyniki najniższe (uczniowie ze staninów 1 - 3). Nabywanie przez uczniów wiadomości i umiejętności zgodnych z podstawą programową potwierdzają też pozytywne wyniki klasyfikacji rocznej (jeden przypadek niepromowania w dwóch ostatnich latach, co stanowi 0,25% ogółu uczniów) i sukcesy dzieci w różnych konkursach i zawodach sportowych, np.:

- finalista II Ogólnopolskiej Olimpiady Logiczno-Matematycznej,
- wyróżnienie w Międzynarodowym Konkursie Matematycznym „Kangur matematyczny”,
- laureat X Rzeszowskiego Konkursu Matematycznego „Młody matematyk”,
- I miejsce w Międzyszkolnym Konkursie Matematycznym Klas III „Pomyśl, rozwiąż, odpowiedz”,
- I miejsce w Międzyszkolnym Konkursie Literacko-Aktorskim,
- III miejsce i wyróżnienie w Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym „Moja ulubiona bajka albo baśń”,
- wyróżnienie w Wojewódzkim Konkursie Plastycznym „Rysowane wierszyki”,
- wyróżnienie w Ogólnopolskim Plastycznym Konkursie Logopedycznym „Rysujemy rymy – słowem i kredką”,
- nagroda i wyróżnienie w V edycji Ogólnopolskiego Konkursu Nauk Przyrodniczych „Świetlik”,
- III miejsce w XII Podkarpackim Konkursie Ekologicznym „I ty możesz zostać ekologiem”,
- I miejsce w Międzyszkolnym Konkursie Aktorskim „Bohaterowie naszych lektur”,
- laureaci Wojewódzkiego Konkursu Plastycznego „Zawsze razem”
- III miejsce w Wojewódzkim Konkursie Przyrodniczym „Mój las”,
- II miejsce w Ogólnopolskim Konkursie Języka Angielskiego „Olimpus”,
- III miejsce w Międzypowiatowym Konkursie Kultury Muzycznej,
- III miejsce w XIV Wojewódzkim Konkursie Piosenki Obcojęzycznej”,
- I miejsce w Międzynarodowym Konkursie Piosenki „Piosenki naszych Ojczyzn w Unii Europejskiej”,
- II miejsce w Wojewódzkim konkursie Pieśni Patriotycznych,
- finalista Wojewódzkiego Konkursu Języka Niemieckiego,
- I miejsce w VII Podkarpackim Festiwalu Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej,
- wyróżnienie w Ogólnopolskim Konkursie Artystycznym „Tacy różni, a tacy podobni – cudzoziemcy w Polsce”,
- II miejsce w Indywidualnych Mistrzostwach Lekkoatletycznych Szkół Podstawowych,
- II miejsce w Miejskich Igrzyskach Młodzieży Szkolnej w tenisie stołowym,
- I miejsce w Wojewódzkim Półfinale w Pływanii,
- II miejsce w wieloboju gimnastycznym chłopców w Finale Wojewódzkim w Gimnastyce,
- II miejsce w IV Podkarpackiej Spartakiadzie Osób Niepełnosprawnych.

W szkole analizuje się osiągnięcia uczniów.

Prawie wszyscy ankietowani nauczyciele (46/47) deklarują, że analizują osiągnięcia każdego ucznia, a 1 z nich podaje, że analizuje osiągnięcia większości uczniów. Z ankiety dla nauczycieli, wypowiedzi dyrektora w wywiadzie oraz z informacji zawartych w dokumentach szkolnych wynika, że w szkole dokonuje się analizy:

- ocen bieżących,
- wyników sprawdzianów bieżących, kartkówek, dyktand, wypracowań,

- osiągnięć uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną,
- wyników klasyfikacji śródrocznej i rocznej,
- wyników konkursów przedmiotowych, artystycznych i sportowych,
- wyników sprawdzianów próbnych w klasach V i VI,
- wyników sprawdzianów zewnętrznych,
- wyników testu kompetencji uczniów klas III,
- wyników testów sprawności fizycznej,
- wyników diagnozy końcowej w ramach programu "Indywidualizacja procesu nauczania w klasach I – III",
- indywidualnych pozaszkolnych osiągnięć uczniów.

Analiza osiągnięć szkolnych uwzględnia możliwości rozwojowe uczniów.

Dyrektor w wywiadzie twierdzi, że możliwości rozwojowe uczniów szkoła poznaje dzięki:

- analizie gotowości szkolnej,
- analizie wyników diagnozy na wejściu w klasach I i IV,
- analizie opinii i orzeczeń poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innej specjalistycznej,
- analizie osiągnięć edukacyjnych,
- analizie wyników konkursów i zawodów sportowych,
- analizie wytworów pracy uczniów,
- analizie wyników diagnozy prowadzonej w ramach projektu "Pierwsze uczniowskie doświadczenia drogą do wiedzy",
- analizie wyników diagnozy wstępnej w ramach programu "Indywidualizacja procesu nauczania w klasach I – III",
- analizie wyników badań socjometrycznych,
- informacjom pozyskanym od rodziców,
- informacjom pozyskanym od kuratorów sądowych,
- obserwacji uczniów na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych oraz podczas wycieczek i występów.

Dyrektor i nauczyciele w wywiadzie podają, że zalecenia poradni oraz wyniki obserwacji wykorzystywane są do opracowania kart indywidualnych potrzeb ucznia oraz planów działań wspierających i indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych. Dodają, że wiedzę na temat możliwości rozwojowych ucznia wykorzystuje się także organizując właściwe formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej (np. zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia logopedyczne, zajęcia integracji sensorycznej), dostosowując metody i formy pracy, wydłużając czas pracy uczniom tego potrzebującym, opracowując plany wynikowe dla uczniów objętych rewalidacją, proponując uczniom udział w zajęciach kółek przedmiotowych i kółek zainteresowań oraz udział w konkursach i zawodach. Nauczyciele w wywiadzie podkreślają, że mówiąc o możliwościach rozwojowych uczniów należy brać pod uwagę specyfikę szkoły, w której funkcjonują oddziały integracyjne na każdym poziomie wiekowym, a do klas ogólnodostępnych też uczęszczają dzieci niepełnosprawne. Według nauczycieli, uczniowie ci szczególnie wymagają uwzględniania możliwości rozwojowych podczas analizy ich osiągnięć. Dlatego nauczyciele dostosowują sposoby sprawdzania wiedzy, aby dzieci mogły w najbardziej właściwy dla siebie sposób wykazać się swoimi umiejętnościami, zadają zadania na miarę ich możliwości. Dla dzieci posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego zespół ds. integracji zaproponował nagrody za najwyższą średnią ocen na koniec roku szkolnego. Opracowano dla nich odrębne kryteria oceniania. Dla dzieci niepełnosprawnych organizuje się konkursy (np. recytatorski, plastyczny, sprawnych rąk), aby umożliwić im osiągnięcie sukcesu na miarę swoich możliwości.

W szkole formułuje się wnioski z analizy osiągnięć uczących się.

Nauczyciele w wywiadzie podają ich przykłady:

- wprowadzić jako dodatkowe zajęcia obowiązkowe drugi język obcy już od klasy I,
- motywować uczniów do pracy,
- wzmocnić pracę z uczniem zdolnym i uczniem mającym trudności w nauce,
- oceniać zgodnie z kryteriami, nie nadużywać oceny celującej,
- bogacić słownictwo uczniów.

W szkole wdraża się wnioski z analizy osiągnięć uczących się.

Dyrektor i nauczyciele w wywiadzie podają przykłady wykorzystania sformułowanych wniosków. Mając na uwadze sukcesy uczniów szkoły w konkursach językowych, wprowadzono naukę drugiego języka obcego już od klasy I (język angielski i język niemiecki). W celu motywowania uczniów do dalszej pracy na bieżąco informuje się o ich osiągnięciach przez radiowęzeł szkolny, nagradza każdy, nawet najmniejszy, sukces ucznia (pochwała, dyplom, nagroda rzeczowa). Poza tym, na koniec roku szkolnego uczniowie z najwyższą średnią w klasie oraz uczniowie wyróżniający się w grupie dzieci objętych kształceniem specjalnym otrzymują "Puchar Dyrektora". Raz w roku przyznaje się tytuł „Prymus 17”. Za dobre wyniki w nauce uczniowie otrzymują stypendium dyrektora i prezydenta. Przygotowuje się listy gratulacyjne dla rodziców. Szkoła prowadzi rejestr osiągnięć uczniów i eksponuje je

w kronice oraz na tablicy informacyjnej w holu szkoły. Prowadzona jest też "Złota Księga", do której wpis otrzymują uczniowie wybitni w nauce i szczególnie zaangażowani w działalność na rzecz innych. Co dwa miesiące nauczyciele przedmiotów wybierają najlepszego/najaktywniejszego ucznia w danej grupie wiekowej, a nagrodą dla niego jest pochwała i dyplom wręczany na apelu. Szkoła wykazuje też zainteresowanie osiągnięciami pozaszkolnymi uczniów, np. ich sukcesami w konkursach wokalnych czy turniejach skoków do wody. Aby uczniów zmotywować do nauki, zwiększono też liczbę zajęć prowadzonych metodami aktywizującymi. Wykorzystuje się metodę inscenizacji, dramy, gier i zabaw dydaktycznych, projektu, burzę mózgów itp. Na lekcjach korzysta się z tablic interaktywnych, zachęca uczniów do samodzielnej pracy np. do przygotowania albumów, prezentacji. W celu uatrakcyjnienia zajęć organizuje się spotkania z ciekawymi ludźmi. Wdrażając wniosek wzmocnienia pracy z uczniem zdolnym i uczniem mającym trudności w nauce wprowadzono dodatkowe zajęcia pod kątem rozwijania zainteresowań i zdolności dzieci w ramach „Klubu Promocji Talentów” (z języka polskiego, matematyki, przyrody, języka niemieckiego, języka angielskiego i historii). Zorganizowano większą ilość zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i specjalistycznych (logopedia, rewalidacja ogólnorozwojowa, integracja sensoryczna, terapia ręki, zajęcia metodą ruchu rozwijającego Weroniki Sherborne). W celu uzyskania spójności oceniania wewnątrzszkolnego z zewnętrznym wdrażano kolejny wniosek, dotyczący oceniania zgodnego z kryteriami i nie nadużywania oceny celującej. Zmodyfikowano w zespołach przedmiotowych kryteria oceniania z każdego przedmiotu i zobligowano wszystkich nauczycieli do ich przestrzegania. W celu bogacenia słownictwa uczniów wprowadzono w klasach młodszych zwyczaj codziennego czytania przez dziecko w domu. Rodziców zobligowano do odnotowywania, ile czasu dziecko czytało i potwierdzania tego faktu podpisem w zeszytce. Dzieci w ten sposób poszerzają zakres słownictwa a dodatkowo ćwiczą umiejętność czytania. Zasób słownictwa poszerza się również poprzez udział w akcji "Cała Polska czyta dzieciom", codzienne czytanie w świetlicy szkolnej oraz czytanie bajek terapeutycznych w klasie.

Wdrażanie wniosków przyczynia się do wzrostu efektów kształcenia.

Dyrektor w ankiecie twierdzi, że wdrażane wnioski z analizy osiągnięć uczniów zdecydowanie przekładają się na wzrost efektów kształcenia. Dowodem na to, według dyrektora, są dobre wyniki uzyskiwane przez szkołę na sprawdzianie zewnętrznym (zwłaszcza w standardzie czytanie i korzystanie z informacji) oraz liczne sukcesy uczniów w konkursach i zawodach. Dyrektor podkreśla, że sukcesem szkoły są też dobre wyniki uczniów niepełnosprawnych na sprawdzianie zewnętrznym. W wyniku analizy dokumentacji stwierdzono, że w trzech ostatnich latach średni wynik szkoły, uzyskany na sprawdzianie zewnętrznym, mieści się odpowiednio w 8, 7, 6 stopniu ogólnopolskim. Średni wynik szkoły, uzyskany w ostatnim roku wynosi 23,83 pkt i jest wyższy od:

- średniego wyniku w kraju (22,75 pkt),
- średniego wyniku na terenie działalności OKE w Krakowie (23,23 pkt),
- średniego wyniku w województwie podkarpackim (22,97 pkt).

Poza tym, uczniowie uzyskują pozytywne wyniki klasyfikacji rocznej. W roku szkolnym 2010/2011 średnia ocen w szkole wynosiła 4,21 i wzrosła w roku szkolnym 2011/2012 do 4,31.

Nauczyciele dostrzegają możliwości uzyskania lepszych wyników przez uczniów.

Uczniowie i rodzice twierdzą w wywiadzie, że nauczyciele wierzą w możliwości dzieci i wskazują, w jaki sposób to czynią:

- zachęcają do udziału w konkursach i zajęciach pozalekcyjnych,
- umożliwiają poprawę oceny z odpowiedzi ustnych i sprawdzianów,
- prowadzą kółka zainteresowań i zajęcia wyrównawcze,
- zachęcają do wykonywania dodatkowych zadań (np. gazetki, prezentacje),
- angażują do udziału w uroczystościach wszystkie dzieci,
- powierzają do realizacji ważne zadania,
- stosują pochwały, wpisy do zeszytów korespondencji lub zeszytów przedmiotowych,
- nagradzają za aktywność,
- dają szansę każdemu uczniowi, a szczególnie tym, którzy mają trudności w nauce.

Uczniowie podkreślają, że żaden z nauczycieli nie okazuje im swojego braku wiary, a wręcz przeciwnie: "Nauczyciele mówią nam, że jesteśmy mądrzy, że stać nas na więcej, że potrafimy. Powtarzają, że warto spróbować, bo na pewno damy sobie radę". Podobnie uważa zdecydowana większość ankietowanych rodziców (87/98), która podaje, że nauczyciele w tej szkole wierzą w możliwości uczniów. Natomiast 10/98 rodziców ma odmienne zdanie, a jeden z nich nie udzielił odpowiedzi na to pytanie. Wiarę w możliwość uczniów potwierdzają też wyniki ankiety dla nauczycieli. W ankiecie tej przeważały wypowiedzi charakteryzujące uczniów jako:

- zdyscyplinowanych,
- mających chęć do nauki,
- uzyskujących coraz lepsze wyniki,
- przejawiających własną inicjatywę,

Wymaganie: *Uczniowie są aktywni*

Komentarz:

Dokonana analiza pozyskanych informacji wskazuje, że uczniowie bardzo chętnie uczestniczą w zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych prowadzonych przez szkołę. Ponadto, otwartość nauczycieli na propozycje uczniów wyzwala ich inicjatywę i sprawia, że chętnie zgłaszają różne pomysły działań na rzecz własnego rozwoju i rozwoju szkoły, dotyczące m.in.: organizacji spotkań z ciekawymi ludźmi (np. twórca gier strategicznych, akwarysta), działalności kółek zainteresowań (np. szachowego, ceramicznego), organizowania rajdów pieszych oraz różnorodnych konkursów (np. mitologicznego). Wymaganie zostało spełnione na bardzo wysokim poziomie.

Uczniowie są zaangażowani w zajęcia organizowane przez szkołę.

Zdecydowana większość ankietowanych uczniów klas V (51/56) twierdzi, że zajęcia lekcyjne ich angażują, natomiast 5/56 uczniów podaje, że niektóre zajęcia są wciągające, ale zdarza się to dość rzadko. Podobną opinię wyraża większość ankietowanych uczniów klas VI (36/59), dla których zajęcia lekcyjne są wciągające i angażują ich, zaś pozostali (23/59) uważają inaczej. Uczniowie w ankiecie podają też, że najbardziej lubią w swojej szkole:

- lekcje (41 wskazań),
- zajęcia pozalekcyjne (36 wskazań),
- nauczycieli (29 wskazań),
- koleżanki i kolegów (13 wskazań),
- imprezy i uroczystości szkolne (7 wskazań),
- konkursy (7 wskazań),
- stołówkę (7 wskazań),
- przerwy (5 wskazań),
- godziny z wychowawcą (4 wskazania),
- salę komputerową (4 wskazania).

Wysoki stopień zaangażowania uczniów w zajęcia lekcyjne potwierdzają też wyniki ankiety dla rodziców i ankiety dla nauczycieli. Zdecydowana większość rodziców (89/98) podaje, że ich dziecko chętnie angażuje się w zajęcia szkolne. Natomiast 9/98 rodziców ma w tej kwestii odmienne zdanie. W ankiecie dla nauczycieli wszystkie odpowiedzi (47) wskazują na wysoki stopień zaangażowanie uczniów podczas zajęć. Nauczyciele podają też przykłady tego zaangażowania:

- uczniowie chętnie zabierają głos, wyrażają własne zdanie, uczestniczą w dyskusji,
- aktywnie pracują w grupach,
- opracowują prezentacje multimedialne,
- przynoszą dodatkowe materiały na lekcje (np. ciekawe artykuły, filmy, krzyżówki, rebusy, albumy, zdjęcia),
- proszą o dodatkowe zadania,
- przygotowują informacje z różnych źródeł,
- zadają pytania, proszą o wyjaśnienie konkretnych zagadnień,
- angażują się w przygotowanie scenek dramatycznych, inscenizacji, zabaw dydaktycznych,
- przeprowadzają doświadczenia,
- prowadzą obserwacje i hodowle,
- samodzielnie przygotowują i prowadzą fragmenty lekcji,
- chętnie wykonują wszystkie zadania i ćwiczenia,
- uczestniczą w grach zespołowych,
- proponują ćwiczenia ruchowe itp.

Nauczyciele w wywiadzie wymieniają działania, jakie podejmują, by uczniowie byli aktywni, m.in.:

- stosują atrakcyjne dla uczniów metody pracy (np. metoda projektu, inscenizacja, doświadczenie, pokaz, wycieczka),
- organizują pracę w grupach,
- wykorzystują ciekawe pomoce i środki dydaktyczne (np. tablica interaktywna, mikroskop),
- umożliwiają uczniom udział w zajęciach organizowanych w rzeszowskich wyższych uczelniach (Wyższa Szkoła

Informatyki i Zarządzania, Uniwersytet Rzeszowski, Politechnika Rzeszowska),

- organizują zajęcia poza szkołą (np. wyjazd do parku edukacyjnego "Ogród Doświadczeń" w Krakowie, gdzie poprzez bezpośrednie doświadczenie poznaje się prawa przyrody),
- zapraszają na lekcje ciekawych ludzi (np. lekarz, dietetyczka, sędzia),
- zadają dodatkowe zadania dla osób chętnych,
- nagradzają aktywność plusami lub dobrymi ocenami itp.

Wysoki stopień zaangażowania uczniów potwierdza też obserwacja lekcji. Na wszystkich obserwowanych zajęciach (7) uczniowie byli zaangażowani w ich przebieg. Z obserwacji wynika, że stopień aktywności uczniów uzależniony był od rozwiązań metodycznych przyjętych przez nauczycieli. Uczniowie angażowali się głównie podczas: pracy w grupach, ćwiczeń praktycznych, gier i zabaw dydaktycznych, zabaw ruchowych, wykonywania ćwiczeń z wykorzystaniem tablicy interaktywnej itp.

Uczniowie są zaangażowani w zajęcia pozalekcyjne organizowane przez szkołę.

O zajęciach pozalekcyjnych pozytywnie wyraża się zdecydowana większość ankietowanych uczniów klas V (47/56) oraz większość ankietowanych uczniów klas VI (43/59). Opinia uczniów jest zbieżna ze stanowiskiem zdecydowanej większości wypowiadających się na ten temat rodziców (84/98), którzy w ankiecie podają, że ich dziecko chętnie uczestniczy w zajęciach pozalekcyjnych. Natomiast 10/98 rodziców twierdzi inaczej. Pozostali rodzice (4) podają, że ich dziecko nie chodzi na zajęcia pozalekcyjne w szkole. Wypowiedzi nauczycieli w ankiecie wskazują na wysoki stopień zaangażowania uczniów w zajęcia pozalekcyjne. Nauczyciele podają jednocześnie przykłady tego zaangażowania:

- uczniowie chętnie wykonują dodatkowe prace,
- przygotowują się do udziału w różnorodnych konkursach,
- proponują tematykę zajęć,
- przygotowują apele okolicznościowe i programy artystyczne na uroczystości szkolne,
- angażują się w akcje proekologiczne,
- zapraszają na zajęcia ciekawych ludzi (np. twórcę gier strategicznych),
- współorganizują rajdy turystyczne,
- przygotowują prezentacje multimedialne,
- przygotowują wystawki prac plastycznych,
- wykonują prace konkursowe,
- poszukują dodatkowych informacji korzystając z różnych źródeł,
- współtworzą scenariusze uroczystości i imprez szkolnych,
- przygotowują się do udziału w zawodach sportowych itp.

Uczący się podejmują inicjatywy dotyczące ich własnego rozwoju i rozwoju szkoły.

W wywiadzie uczniowie podają, że własny rozwój rozumieją jako poznawanie nowych rzeczy, zdobywanie nowej wiedzy i umiejętności, rozwijanie swoich talentów i zainteresowań, osiąganie coraz lepszych rezultatów w sporcie. Uczniowie deklarują, że dzielą się z nauczycielami lub innymi pracownikami swoimi pomysłami na to, co chcieliby robić w szkole. Podają, że swoje pomysły przekazują na zebraniach Samorządu Uczniowskiego, podczas spotkań z dyrektorem szkoły, wypowiadając się w ankietach oraz na godzinach z wychowawcą klasy. Uczniowie twierdzą, że w szkole mają możliwość wpływania na to, w jaki sposób się rozwijają. Jako przykłady swoich inicjatyw podają:

- zorganizowanie kółka szachowego,
- zainicjowanie powstania kółka ceramicznego,
- zaproponowanie "muzycznych przerw",
- ustalanie trasy wycieczek,
- proponowanie wyjść do instytucji kultury,
- zapraszanie do szkoły ciekawych ludzi,
- kontynuowanie międzyszkolnego konkursu mitologicznego,
- zorganizowanie zajęć sportowych w ramach opieki świetlicowej,
- zmiana asortymentu sklepu szkolnego.

Informacje uzyskane od uczniów są spójne z wypowiedziami rodziców, nauczycieli, dyrektora i partnerów zewnętrznych, którzy twierdzą, że uczniowie mają możliwość wpływania na to, w jaki sposób się rozwijają i podają podobne przykłady działań przez nich zainicjowanych.

Szkoła realizuje działania zainicjowane przez uczących się.

Z wywiadu z uczniami wynika, że wszystkie dotychczas zgłoszone przez nich pomysły zostały zaakceptowane i zrealizowane przez szkołę. Opinię uczniów potwierdzają wypowiedzi dyrektora i nauczycieli, którzy podają, że wszystkie działania zaproponowane przez uczniów zostały wprowadzone w życie i podają ich przykłady:

- zorganizowanie kółka szachowego dla uczniów klas I-VI prowadzonego przez absolwentów szkoły,

- wprowadzenie zajęć ceramicznych, które uczniowie zaproponowali po wizycie w zagrodzie garncarskiej w Medyni Głogowskiej,
- zaplanowanie drugiej edycji konkursu mitologicznego,
- zorganizowanie zajęć sportowych, prowadzonych przez nauczyciela wychowania fizycznego dla uczniów przebywających w świetlicy szkolnej,
- zaproszenie do szkoły jednego z pierwszych więźniów obozu koncentracyjnego w Auschwitz (sąsiada uczennicy),
- zorganizowanie spotkania z trenerem i siatkarzami klubu Asseco Resovia,
- zaproszenie na spotkanie medalisty paraolimpiady w Londynie,
- zapraszanie na lekcje rodziców w roli ekspertów (lekarze, akwarysta, twórca gier strategicznych),
- wzbogacenie asortymentu sklepu szkolnego o zdrowe kanapki, owoce, soki,
- wprowadzenie "muzycznych przerw", podczas których uczniowie mogą posłuchać muzyki nadawanej przez radiowęzeł,
- organizowanie rajdów przez szkolne Koło PTTK "Wędrowiec" dla dwóch grup wiekowych (na prośbę młodszych uczniów),
- stworzenie zespołu wokalnego "Koralik" dla dzieci młodszych itp.

Na podstawie obserwacji można stwierdzić, że na terenie szkoły widać przykłady aktywności uczniów. Informacje o działaniach przez nich zainicjowanych znajdują się m.in. na tablicy Samorządu Uczniowskiego "Z życia szkoły" oraz tablicy "Ogłoszenia klas I-III". Widnieją tam zaproszenia do udziału w akcjach charytatywnych (np. "Podarunek Mikołaja", zbiórka pieniędzy dla chorej koleżanki, zbiórka zabawek dla dzieci z Ukrainy), ogłoszenia o konkursach (np. „Świąteczna Kartka Bożonarodzeniowa”, „Międzyszkolny Konkurs Kolęd i Pastoralek”, „Światowy Dzień Pluszowego Misia”), informacje o zajęciach kółka szachowego oraz zespołu wokalnego "Koralik" i wiele innych. Na gazetkach ściennych wyeksponowano prace plastyczne dzieci, ich osiągnięcia w konkursach, turniejach i zawodach, a na tablicy "Integracja zaczyna się w sercu człowieka" - zdjęcia i wyniki uczniów uczestniczących w konkursie "My się mówić nie boimy".

Poziom spełniania wymagania: A

Wymaganie: *Respektowane są normy społeczne*

Komentarz:

Przeprowadzone badanie pozwala stwierdzić, że uczniowie znają obowiązujące w szkole normy i wykazują się dobrą znajomością swoich praw. Szkoła podejmuje wynikające z diagnozy działania wychowawcze i profilaktyczne, mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań np.: realizowanie programu społecznego "Szkoła bez przemocy", prowadzenie zajęć profilaktyczno-wychowawczych przez pedagoga szkolnego, wdrażanie programu antynikotynowego, organizowanie zajęć psychoedukacyjnych i socjoterapeutycznych dla dzieci z zaburzeniami komunikacji społecznej i wiele innych. Działania te oceniane są pod kątem ich skuteczności i modyfikowane w miarę potrzeb, co powoduje, że uczniowie czują się w szkole bezpiecznie oraz prezentują zachowania zgodne z ogólnie przyjętymi normami społecznymi. Wymaganie zostało spełnione na wysokim poziomie.

Uczniowie czują się w szkole bezpiecznie.

Znajduje to potwierdzenie w wynikach ankiety dla uczniów klas VI, którzy w zdecydowanej większości deklarują swoje poczucie bezpieczeństwa na lekcjach (53/59) oraz podczas przerw międzylekcyjnych (48/59). Podobnie uważa zdecydowana większość ankietowanych uczniów klas V, która zarówno na lekcjach (54/56) jak i na przerwach (49/56) czuje się bezpiecznie. Poza tym, większość z nich podaje (35/56), że na terenie szkoły jest bezpiecznie również poza zwykłymi godzinami jej pracy, natomiast 8/56 uważa inaczej, a 13/56 deklaruje, że nigdy nie bywa na terenie szkoły po zajęciach lekcyjnych. Pomimo wysokiego poczucia bezpieczeństwa, niektórzy uczniowie wymieniają w ankiecie miejsca mniej od innych bezpieczne:

- boisko (13 wskazań),
- korytarz (12 wskazań),
- szatnia obok sali gimnastycznej (9 wskazań),
- toalety (8 wskazań).

Natomiast większość z nich (32/56) twierdzi, że wszędzie w szkole czuje się bezpiecznie. Poza tym, uczniowie w ankiecie podają, że w ciągu ostatniego roku w szkole zdarzyło się:

- obrażanie osoby z klasy (26 wskazań),
- obrażanie jego samego (21 wskazań),

- pobicie kolegi z klasy (6 wskazań),
- pobicie jego samego (4 wskazania),
- kradzież jakiegoś przedmiotu lub pieniędzy koledze z klasy (9 wskazań),
- kradzież jakiegoś przedmiotu lub pieniędzy jemu samemu (6 wskazań),
- zmuszanie przez innych do kupowania czegoś za swoje własne pieniądze (5 wskazań),
- zmuszanie kolegi z klasy do kupowania czegoś za własne pieniądze (3 wskazania).

Natomiast (24/56) uczniów twierdzi, że żadne z tych wydarzeń nie miało miejsca w szkole.

Podobną opinię na temat bezpieczeństwa w szkole przedstawili rodzice, pracownicy niepedagogiczni oraz partnerzy zewnętrzni w wywiadzie. Według nich, szkoła jest miejscem bezpiecznym, a bezpieczeństwu sprzyjają m.in.:

- dobry klimat panujący w szkole i brak anonimowości,
- dyżury nauczycieli przed lekcjami i w czasie przerw międzylekcyjnych,
- opieka nad uczniami przebywającymi w jadalni,
- otaczanie szczególną troską uczniów niepełnosprawnych (np. uczniowie niepełnosprawni ruchowo sprowadzani są ze schodów przez nauczyciela wspomagającego),
- podjazd do szkoły dla uczniów niepełnosprawnych ruchowo,
- monitoring wizyjny (wewnętrzny i zewnętrzny),
- opieka świetlicowa dla uczniów klas młodszych,
- zorganizowanie zajęć świetlicowych przed lekcjami i po ich zakończeniu dla uczniów klas IV-VI,
- zapoznanie na początku roku szkolnego dzieci z oddziału przedszkolnego i klasy pierwszej z budynkiem szkoły, jej otoczeniem i pracownikami,
- indywidualne rozmowy z uczniami i pogadanki na lekcjach prowadzone przez pedagoga szkolnego,
- szybka reakcja nauczycieli i pedagoga na niewłaściwe zachowania oraz konsekwencja nauczycieli w postępowaniu z uczniami,
- ścisła współpraca wychowawców z rodzicami,
- wprowadzenie tzw. zeszytu zwolnień ucznia, w którym rodzic musi odnotować fakt zwolnienia dziecka z zajęć i potwierdzić własnym podpisem,
- spędzanie przerw na podwórku szkolnym tylko pod opieką nauczyciela,
- spotkania z policjantami i strażakami na temat bezpieczeństwa,
- ogrodzenie szkoły,
- bardzo dobrze oznakowane drogi ewakuacyjne,
- systematyczna ocena stanu technicznego obiektu (kontrole pięcioletnie i roczne),
- bezpieczny plac zabaw,
- wyposażenie w sprzęt szkolny posiadający certyfikaty bezpieczeństwa,
- zakup atestowanych środków czystości,
- próbne alarmy ewakuacyjne,
- odpowiednio rozlokowany i sprawny sprzęt przeciwpożarowy,
- regularne przeglądy drzew rosnących w obejściu szkoły i wycinka starych, zagrażających bezpieczeństwu,
- dyżur pracowników niepedagogicznych i nauczyciela przy drzwiach wejściowych do szkoły uniemożliwiający wejście na teren budynku osobom obcym,
- dyżur higienistki szkolnej 3 razy w tygodniu,
- zatrudnienie opiekuna ucznia przy przejściu dla pieszych w drodze do i ze szkoły,
- przestrzeganie procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia,
- sprawdzanie stanu technicznego autokaru przed wyjazdem na wycieczkę szkolną,
- opieka nauczycieli podczas wyjść uczniów poza szkołę,
- odnotowywanie przez nauczyciela faktu wyjścia klasy w specjalnym "zeszycie wyjść" znajdującym się w sekretariacie.

Pracownicy niepedagogiczni uważają, że jedynym miejscem, gdzie częściej niż gdzie indziej zdarzają się zachowania niewłaściwe, jest murek przy wejściu do świetlicy szkolnej, po którym uczniowie czasem zjeżdżają. Podkreślają, że w takich przypadkach natychmiast interweniuje nauczyciel dyżurujący. Partnerzy zewnętrzni twierdzą, że samorząd lokalny nie otrzymał żadnych zgłoszeń ze szkoły o zdarzeniach z udziałem uczniów, które zagrażałyby ich zdrowiu lub życiu. Bezpieczeństwo uczniów potwierdza też obserwacja lekcji, podczas których nie wystąpiły żadne niebezpieczne sytuacje. Wszystkie zajęcia (7) odbywały się z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Uczniowie znają obowiązujące w szkole normy.

Znajomość zasad właściwego zachowania się w szkole deklaruje w ankiecie zdecydowana większość uczniów klas V (53/56), zdecydowana większość szóstoklasistów (57/59) oraz uczniowie w wywiadzie. Według nich, obowiązujące w szkole zasady dotyczą:

- przestrzegania statutu, kodeksu szkoły bez przemocy i wszystkich regulaminów (np. regulaminu zachowania na przerwach),
- konieczności zgłaszania niebezpiecznego zachowania,
- korzystania z telefonów komórkowych na terenie szkoły zgodnie z zapisami statutu,
- noszenia sportowego obuwia zmiennego,
- dbania o bezpieczeństwo swoje i kolegów,
- niesięgania po używki,
- systematycznego uczęszczania do szkoły,
- odrabiania zadań domowych,
- przynoszenia potrzebnych do lekcji przyborów,
- właściwego zachowania na lekcjach,
- nadrobienia zaległości, które powstały z powodu nieobecności w szkole,
- usprawiedliwienia nieobecności w ciągu 5 dni,
- noszenia zeszytu korespondencji,
- nieopuszczania terenu szkoły w czasie zajęć,
- przebywania na boisku szkolnym tylko pod opieką nauczyciela itp.

Uczniowie twierdzą, że znają też swoje prawa i wymieniają niektóre z nich:

- prawo do nauki,
- prawo do udziału w zajęciach pozalekcyjnych,
- prawo do bezpiecznego pobytu w szkole,
- prawo do jawnej oceny,
- prawo do poprawy oceny,
- prawo do odpoczynku na przerwach,
- prawo do korzystania z obiadów,
- prawo do zgłaszania własnych pomysłów,
- prawo do własnego zdania,
- prawo do opieki medycznej.

Znajomość obowiązujących w szkole norm potwierdza zachowanie uczniów na obserwowanych lekcjach oraz podczas przerw. Zauważono, że dzieci zachowują się kulturalnie, używają zwrotów grzecznościowych, nie przejawiają zachowań agresywnych, są grzeczne i uprzejme. Podobną opinię o zachowaniu uczniów przedstawiają partnerzy zewnętrzni w wywiadzie, opisując zachowania, jakie najczęściej prezentują uczniowie i podkreślając, że są one zgodne z ich oczekiwaniami. Uważają, że dzieci cechuje kultura osobista, uprzejmość, życzliwość, wrażliwość na potrzeby innych (zwłaszcza osób niepełnosprawnych), otwartość, inicjatywa, szacunek dla kolegów i wszystkich pracowników szkoły.

Uczniowie prezentują zachowania zgodne z wymaganiami.

Z wypowiedzi nauczycieli i pracowników niepedagogicznych wynika, że do niewłaściwych zachowań, jakie zdarzają się w szkole, należą: bieganie podczas przerw, popychanie, przezywanie, sprzeczki, żarty sprawiające przykrość, sporadyczne bójki. Nauczyciele twierdzą, że postępują zgodnie z przyjętymi procedurami i są konsekwentni, jeżeli zdarzy się, że uczeń przekroczy obowiązujące normy. Pracownicy niepedagogiczni podają, że uczniowie szkoły są uprzejmi, uśmiechnięci, kulturalni, wrażliwi na potrzeby innych, umieją dzielić się z potrzebującymi, pomagają sobie wzajemnie, zawsze oddają znalezione rzeczy, używają zwrotów grzecznościowych, nie stosują używek. Z analizy ankiety dla dyrektora wynika, że w ostatnich dwóch latach jeden raz wymierzona została kara statutowa - przeniesienie uczennicy do innej klasy. Nauczyciele w wywiadzie za sukces w kształtowaniu wymaganych w szkole zachowań uznali:

- znajomość norm społecznych,
- brak zachowań ryzykownych,
- wrażliwość dzieci na potrzeby drugiego człowieka,
- właściwy stosunek do uczniów niepełnosprawnych,
- tolerancję religijną,
- uczciwość,
- noszenie odpowiedniego stroju,
- właściwą postawę dzieci podczas uroczystości szkolnych,
- stosowanie zasady fair play podczas rozgrywek sportowych.

Nauczyciele podkreślają, że szkoła słynie z pomocy "trudnym" dzieciom. Uczniowie, którzy sprawiają problemy w innych placówkach, często dopiero tutaj znajdują właściwą pomoc. Zgodne z ogólnie przyjętymi normami społecznymi zachowania uczniów potwierdzają też przeprowadzone obserwacje lekcji. Podczas zajęć uczniowie zachowywali się kulturalnie, zgodnie pracowali w grupach. Na wszystkich obserwowanych lekcjach w większości uważali, byli skoncentrowani na wykonywanych zadaniach. Również podczas obserwacji całej szkoły nie

zauważono zachowań uczniów odbiegających od ogólnie przyjętych norm społecznych.

W szkole prowadzona jest diagnoza zachowań uczniów i zagrożeń.

Dyrektor w wywiadzie podaje, że diagnozę zachowań i zagrożeń prowadzą:

- wychowawcy klas,
- pedagog,
- zespół wychowawczy,
- zespół edukacji wczesnoszkolnej,
- zespół wychowawców świetlicy,
- dyrekcja szkoły.

Dyrektor wymienia też stosowane w szkole sposoby diagnozowania:

- obserwacja zachowań uczniów na zajęciach dydaktycznych, na przerwach, na zajęciach pozalekcyjnych, na zajęciach świetlicowych oraz podczas imprez, wycieczek i wyjść poza szkołę,
- rozmowy indywidualne z uczniem i rodzicem,
- wywiad rówieśniczy,
- analiza wyników testów socjometrycznych ("Plebiscyt życzliwości i niechęci", "Zgadnij kto", "Pozycja ucznia w klasie", "Test zdań niedokończonych"),
- analiza zapisów monitoringu wizyjnego,
- analiza wyników ankiet ("Stosunek do osób niepełnosprawnych", "Bezpieczeństwo w szkole - zachowania uczniów", "Korzystanie z komputera, Internetu"),
- analiza zapisów w dziennikach lekcyjnych (frekwencja, oceny z zachowania),
- analiza zapisów w klasowych zeszytach obserwacji (pochwały, uwagi negatywne, notatki ze spotkań z rodzicami),
- analiza wyników badań poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz notatek służbowych,
- wywiad z pracownikami niepedagogicznymi,
- wywiady środowiskowe (wizyty w domu ucznia, spotkania z pracownikami MOPS, kuratorami sądowymi, funkcjonariuszami policji, pedagogiem i psychologiem z poradni psychologiczno-pedagogicznej),
- prowadzenie badań pod kątem wykrywania zagrożeń dotyczących rozwoju dzieci (np. badania przesiewowe mowy w oddziale przedszkolnym, badania profilu psychoedukacyjnego dzieci - indywidualne przypadki, badania zagrożenia dysleksją w klasach I-III, testy rozwoju psychoruchowego).

Wymienione przez dyrektora sposoby diagnozy zachowań i zagrożeń potwierdza analiza dokumentacji szkolnej. Większość ankietowanych rodziców (71/98) twierdzi, że otrzymuje informacje na temat zagrożeń występujących w szkole. Natomiast 26/98 podaje, że takich informacji nie otrzymuje, a jeden z rodziców nie udzielił odpowiedzi na to pytanie. Zdecydowana większość rodziców (87/98) uważa, że pozytywne zachowania dziecka są dostrzegane przez nauczycieli, a 11/98 ma na ten temat odmienne zdanie.

W szkole podejmuje się działania wychowawcze mające na celu zmniejszanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanych zachowań.

Dyrektor w ankiecie wymienia przykłady działań podejmowanych w szkole wobec zdiagnozowanych zagrożeń, m.in.:

- wdrażanie programów i projektów profilaktycznych ("Szkoła bez przemocy", "Moje miasto bez elektrośmieci", "Szlanka mleka", "Owoce w szkole", "Szkoła promująca zdrowie"),
- realizacja zajęć w ramach programu "Klub Bezpiecznego Puchatka" (bezpieczeństwo w drodze do i ze szkoły, w szkole, w domu i na podwórku),
- rozmowy z wychowawcą, pedagogiem, dyrekcją szkoły (wyjaśniające, ostrzegające, dyscyplinujące),
- comiesięczne konsultacje dla rodziców z możliwością porady i wsparcia ze strony psychologa z poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla uczniów i rodziców,
- prowadzenie godzin z wychowawcą według opracowanych scenariuszy, np. "Przerwa w naszej szkole", "Potrafimy kulturalnie zachowywać się w kinie, teatrze", "Inny nie znaczy gorszy",
- zajęcia profilaktyczno-wychowawcze prowadzone przez pedagoga szkolnego (np. zajęcia z elementami programu edukacyjnego "Spójrz inaczej" A. Kołodziejczyka, warsztaty "Jak możemy pomóc naszym kolegom?", zajęcia integrujące zespoły klasowe "Grupa i moje w niej miejsce", "Nasze prawa i obowiązki", "Jak reagować na agresję i przemoc"),
- udział szkoły w Ogólnopolskim Dniu Szkoły bez Przemocy – koncerty, turnieje, warsztaty plastyczne, spotkania z ciekawymi ludźmi, wystawy tematyczne, warsztaty dla uczniów nt. "Jak pomóc swoim kolegom",
- zajęcia psychoedukacyjne i socjoterapeutyczne dla dzieci z zaburzeniami komunikacji społecznej w ramach programu "Indywidualizacja procesu nauczania w klasach I-III",
- udział szkoły w programach "Asystent dziecka z ADHD" i "Profilaktyka Antyalkoholowa",
- realizacja programu antynikotynowego ("Czyste powietrze wokół nas" - oddział przedszkolny, "Nie pal przy mnie,

proszę" – kl. I-III, "Znajdź właściwe rozwiązanie" – kl. IV-VI),

- pogadanki i zajęcia na temat bezpieczeństwa w sieci w ramach programu "Bezpieczna Cyberlandia",
- zajęcia "Pierwsza pomoc przedmedyczna" dla wszystkich uczniów w trzech grupach wiekowych prowadzone przez uczniów Policealnej Szkoły Medycznej w Łańcucie,
- spotkania z ciekawymi ludźmi, ich pasje jako alternatywa dla innych, często niewłaściwych, form spędzania czasu wolnego (podróżnik, sportowiec),
- bogata oferta zajęć pozalekcyjnych jako alternatywnych form spędzania czasu wolnego,
- opieka nad dziećmi dowożonymi do szkoły w ramach Klubu Opieki Pozalekcyjnej,
- modyfikacja programu wychowawczego i programu profilaktyki,
- modyfikacja zasad wewnątrzszkolnego oceniania,
- współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną Nr 2 w Rzeszowie i poradniami specjalistycznymi (Poradnią Zdrowia Psychicznego, Poradnią Autyzmu) - konsultowanie wyników badań uczniów i form opieki nad nimi,
- współpraca z Pogotowiem Opiekuńczym - indywidualne konsultacje w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- współpraca z Sądem Rodzinnym, Policją, Policijną Izbą Dziecka,
- współpraca z Centrum Pomocy Rodzinie - konsultowanie indywidualnych przypadków, szukanie pomocy dla rodziny,
- współpraca z kuratorami sądowymi - nadzór, wymiana spostrzeżeń,
- współpraca z Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień oraz Stowarzyszeniem "Nowy Horyzont" w zakresie szkoleń dla nauczycieli i prelekcji dla rodziców,
- współpraca ze Stowarzyszeniem "Pomoc" w zakresie organizacji zajęć profilaktycznych dla dzieci,
- współpraca ze stowarzyszeniami działającymi na rzecz dzieci niepełnosprawnych np. "Titum" - wymiana doświadczeń, pomoc uczniom i rodzicom,
- edukacja prawna uczniów klas VI (wizyty w Policyjnej Izbie Dziecka oraz symulacje rozpraw sądowych prowadzone przez prawników).

Dyrektor w wywiadzie wymienia działania wzmacniające pożądane zachowania uczniów, np.:

- chwalenie pozytywnych postaw uczniów na forum klasy i szkoły (radiowęzeł, apele),
- dodatkowe punkty za bardzo dobre zachowanie, działalność pozalekcyjną i zaangażowanie w akcje społeczne (np. charytatywne, ekologiczne, zdrowotne),
- pozytywne wpisy do zeszytów korespondencji,
- nagradzanie uczniów za wysokie wyniki w nauce, właściwe zachowanie oraz sukcesy w konkursach (tytuł "Prymus 17", "Puchar Dyrektora" dla uczniów wyróżniających się w grupie dzieci objętych kształceniem specjalnym, stypendium dyrektora, stypendium prezydenta),
- wręczanie listów pochwalnych rodzicom uczniów wyróżniających się w nauce i zachowaniu,
- promowanie osiągnięć dzieci (rejestr osiągnięć uczniów, kronika, tablica informacyjna, strona internetowa szkoły, "Złota Księga"),
- organizowanie imprez integracyjnych ("Piknik Integracyjny", "Święto Pieczonego Ziemniaka", "Rodzinne Kolędowanie").

Wypowiedź dyrektora jest spójna ze stanowiskiem rodziców, partnerów zewnętrznych i pracowników niepedagogicznych, którzy wymieniają w wywiadach podobne przykłady działań, podejmowanych w celu eliminowania zagrożeń i wzmacniania pozytywnych zachowań. Z informacji uzyskanych od rodziców wynika, że ich dzieci nie były narażone na niewłaściwe zachowania ze strony innych uczniów tej szkoły. Rodzice twierdzą, że zdarzają się czasem sytuacje łamania norm społecznych przez niektórych uczniów (np. dokuczanie, przezywanie, popychanie, klótnie), ale nauczyciele natychmiast reagują i eliminują takie zachowania. Rodzice podkreślają, że szkoła cieszy się bardzo dobrą opinią. Uczęszcza do niej bardzo dużo dzieci spoza rejonu, gdyż rodzice świadomie wybierają tę szkołę, która zapewni ich dzieciom bezpieczeństwo i dobre przygotowanie do dalszego etapu edukacji. Podczas obserwacji szkoły nie dostrzeżono żadnych agresywnych zachowań uczniów. Zdecydowana większość ankietowanych rodziców (83/98) uważa, że nauczyciele szybko reagują na niewłaściwe zachowania uczniów, natomiast część z nich (8/98) twierdzi, że tego nie robią. Pozostali rodzice (3/98) podają, że w szkole niewłaściwe zachowania nie występują, a 4/98 nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie. Zdaniem 50/98 rodziców, nauczyciele szybko reagują też na zachowania ryzykowne uczniów, natomiast 6/98 rodziców uważa inaczej. Pozostali rodzice (37/98) podają, że w szkole nie ma zachowań ryzykownych, a 5/98 nie wypowiedziało się w tej kwestii. Rodzice w większości (75/98) deklarują też, że pozytywne zachowania ich dziecka są chwalone przez nauczycieli, natomiast pozostali (15/98) uważają inaczej, a 8/98 nie zabrało w tej sprawie głosu. Podejmowane w szkole działania profilaktyczne i wychowawcze są udokumentowane m.in. w: księdze protokołów Rady Pedagogicznej, dziennikach zajęć lekcyjnych, sprawozdaniach z realizacji programów profilaktycznych, kronice szkolnej, dokumentacji pedagoga szkolnego itp.

W szkole prowadzi się analizę podejmowanych działań mających na celu eliminowanie zagrożeń oraz

wzmacnianie pożądaných zachowań.

Nauczyciele i dyrektor podają w wywiadzie, że analizy częściowej tych działań dokonuje pedagog, poszczególni nauczyciele, wychowawcy i zespoły wychowawcze. Na zebraniu plenarnym Rady Pedagogicznej (dwa razy w roku szkolnym) dyrektor szkoły w oparciu o sprawozdanie pedagoga i nauczycieli podsumowuje działalność wychowawczą szkoły. Dyrektor i nauczyciele wymieniają też sposoby tej analizy:

- ewaluacja programu wychowawczego i programu profilaktyki (dokonywana przez zespoły wychowawcze - klas młodszych i klas starszych),
- analiza działań podejmowanych w stosunku do poszczególnych uczniów - tzw. indywidualne przypadki (dokonywana na spotkaniach, w których uczestniczy dyrektor, pedagog szkolny, wychowawca i rodzic),
- analiza działań podejmowanych w stosunku do zespołów klasowych (dokonywana na spotkaniach, w których uczestniczy dyrektor, pedagog szkolny, wychowawca i rodzice wszystkich uczniów danej klasy),
- analiza działań podejmowanych w ramach godzin z wychowawcą (dokonywana przez wychowawcę i pedagoga, którzy zastanawiają się, czy tematyka była właściwa, czy zastosowane metody i formy pracy przyniosły rezultaty, a jeśli nie - to co należy zmienić),
- analiza działań podejmowanych w ramach zajęć psychoedukacyjnych i socjoterapeutycznych (ewaluacji dokonują osoby prowadzące te zajęcia),
- analiza działań podejmowanych w ramach programów profilaktycznych (dokonywana przez koordynatorów tych programów).

Działania mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądaných zachowań są w razie potrzeby modyfikowane.

Dyrektor i nauczyciele podają, że na skutek prowadzonych analiz pojawiła się potrzeba modyfikacji działań. W wywiadzie wymieniają przykłady tych modyfikacji:

- wprowadzono regulamin zachowania podczas przerw międzylekcyjnych,
- zorganizowano dodatkowe dyżury nauczycieli w ramach Klubu Opieki Pozalekcyjnej,
- wprowadzono obowiązek noszenia sportowego obuwia zmiennego,
- opracowano procedurę używania telefonów komórkowych i sprzętu elektronicznego na terenie szkoły,
- dokonano zmian w ordynacji wyborczej do Samorządu Uczniowskiego,
- wprowadzono obowiązek noszenia zeszytów do korespondencji we wszystkich klasach,
- znowelizowano procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych,
- wprowadzono edukację prawną w klasach VI, aby uczniowie mieli świadomość, jakie są konsekwencje niewłaściwych zachowań,
- zainstalowano dodatkowe kamery monitoringu wizyjnego,
- wprowadzono "zeszyt zwolnień dziecka" z lekcji.

Partnerzy zewnętrzni szkoły i przedstawiciele samorządu lokalnego podają w wywiadzie, że szkoła podejmuje liczne działania, które wzmacniają pożądane zachowania i przeciwdziałają niepożądanym, np. wdraża programy "Szkoła promująca zdrowie" czy "Szkoły bez przemocy", organizuje spotkania z funkcjonariuszami policji, realizuje we współpracy z Radą Osiedla program profilaktyki antyalkoholowej, organizuje różnorodne konkursy m.in. we współpracy z PCK, proponuje bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych, eksponuje osiągnięcia uczniów na spotkaniach z rodzicami oraz na tablicach informacyjnych i stronie internetowej. Partnerzy podali też przykłady modyfikacji tych działań: zorganizowanie dodatkowych dyżurów nauczycielskich, wzbogacenie monitoringu wizyjnego o nowe kamery, znowelizowanie procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia.

Podczas modyfikacji działań wychowawczych uwzględnia się inicjatywy uczących się.

Uczniowie biorący udział w wywiadzie informują, że mogą zgłaszać pomysły dotyczące zasad postępowania w szkole, swoich praw i obowiązków. Podają, że na temat zmian, które chcieliby wprowadzić w szkole, wypowiadali się m.in. w ankietach. Nauczyciele w wywiadzie stwierdzają: "Naszym atutem jest stawianie na samodzielność i autonomiczność naszych uczniów. Dlatego uczniowie nie obawiają się zgłaszania swoich inicjatyw i wiedzą, że zostaną wysłuchani". Uczniowie, nauczyciele i dyrektor szkoły podają podobne przykłady propozycji uczniowskich, które zostały uwzględnione w organizacji działań wychowawczych. Jedną z nich są zajęcia sportowe realizowane w ramach opieki świetlicowej. Dzieci zaproponowały również, że będą pomagać nauczycielom dyżurującym na korytarzu podczas długich przerw. Ta inicjatywa została wpisana do programu "Szkoła bez przemocy", a działanie to nazwano uczniowską sekcją "Bezpieczna przerwa". Na prośbę dzieci zorganizowano podczas przerw „cichy kącik” dla uczniów, których męczy hałas, aby mogli w spokoju spożyć drugie śniadanie, porozmawiać. Uwzględniając propozycję dzieci młodszych, podjęto działania mające na celu stworzenie Małego Samorządu Uczniowskiego. Pod wpływem sugestii uczniów znowelizowano zasady wewnątrzszkolnego oceniania zachowania w zakresie dodatkowego punktowania ich działalności pozaszkolnej. Opinie uczniów wyrażone w ankietach sprawiły, że wprowadzono do planu pracy szkoły zaproponowane przez nich działania np. "Tydzień Szczególnej Kultury". Z inicjatywy uczniów zainstalowano dodatkową tablicę ogłoszeniową na parterze, gdyż

uczniowie klasy IV i VI i uczniowie na wózkach nie mieli dostępu do wszystkich informacji. Po prelekcji "Kropla krwi darem życia" uczniowie zaproponowali nawiązanie współpracy z PCK i Podkarpackim Hospicjum dla Dzieci. Uczniowie w klasach starszych tworzą regulaminy klasowe, a młodsi - zasady zachowania w postaci znaczków graficznych. Uwzględnianie opinii i inicjatyw uczniów w działaniach wychowawczych deklaruje większość ankietowanych nauczycieli (34/47).

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Funkcjonuje współpraca w zespołach*

Komentarz:

Z przeprowadzonego badania wynika, że nauczyciele pracują zespołowo i wspólnie planują działania, opierając się na analizie efektów swojej pracy. Zespołowo rozwiązują też pojawiające się problemy, co korzystnie wpływa na skuteczność podejmowanych w szkole działań dydaktycznych oraz wychowawczych. Przedstawione poniżej argumenty wskazują na wysoki poziom spełnienia wymaganania.

Nauczyciele są zaangażowani w pracę zespołów.

Dyrektor w ankiecie podaje, że większość nauczycieli w wysokim stopniu angażuje się w pracę zespołów. Większość ankietowanych nauczycieli (35/47) twierdzi, że w pracę zespołów angażują się wszyscy nauczyciele, a pozostali (12/47) uważają, że angażuje się większość z nich. Nauczyciele podają, że angażują się w pracę zespołu:

- wychowawczego i profilaktycznego (25 wskazań),
- ds. ewaluacji wewnętrznej (19 wskazań),
- ds. współpracy z otoczeniem zewnętrznym szkoły (15 wskazań),
- ds. organizacji imprez dla uczniów, rodziców lub nauczycieli (5 wskazań),
- ds. zarządzania szkołą (1 wskazanie),
- szkoleniowego (1 wskazanie).

Ponadto 43/47 ankietowanych nauczycieli wskazało swoje zaangażowanie w pracę zespołów:

- edukacji zintegrowanej,
- humanistycznego,
- matematycznego,
- przyrodniczego,
- języków obcych,
- wychowawców świetlicy,
- ds. integracji,
- ds. promocji zdrowia,
- ds. promocji szkoły.

Zespoły analizują efekty swojej pracy.

Większość nauczycieli (41/47) podaje w ankiecie, że zespoły dokonują spontanicznej refleksji nad efektami po zakończeniu pracy lub jakiegoś jej etapu. Zdaniem dyrektora i 6/47 nauczycieli, zespoły stosują regularnie procedury ewaluacyjne. Nauczyciele biorący udział w wywiadzie grupowym stwierdzają, że działające w szkole zespoły (edukacji zintegrowanej, humanistyczny, matematyczny, przyrodniczy, języków obcych, wychowawczy, ds. promocji szkoły, ds. promocji zdrowia, ds. integracji, zespół wychowawców świetlicy) dwa razy w roku szkolnym analizują efekty swojej pracy, wyciągają wnioski oraz opracowują rekomendacje i sporządzają sprawozdania, które przedstawiają na zebraniu Rady Pedagogicznej. Dodają, że każdy zespół ma swojego lidera i dokumentuje swoją pracę. Również zespoły ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej, których powołano 48, dokonują oceny efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej dzieciom.

Nauczyciele wspólnie planują działania w szkole opierając się na analizie efektów pracy zespołów.

Dyrektor i wszyscy nauczyciele w ankiecie (47) stwierdzają, że działania w szkole planowane są wspólnie. Zdaniem 39/47 ankietowanych nauczycieli, większość tego planowania opiera się na analizie efektów pracy zespołów, a 8/47 nauczycieli deklaruje, że na analizie efektów pracy zespołów opiera się jego całość. Jako przykład planowania, opartego na analizie efektów pracy zespołów, nauczyciele podają w ankiecie m.in.:

- organizację sprawdzianów próbnych w klasach szóstych i piątych,
- opracowanie kalendarza imprez szkolnych i środowiskowych,
- organizację konkursów (np. Wojewódzkiego Konkursu "Rysowane wierszyki" oraz szkolnego i międzyszkolnego konkursu "My się mówić nie boimy"),
- organizację pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- prowadzenie ewaluacji wewnętrznej,
- organizację zajęć pozalekcyjnych dla uczniów zdolnych i uczniów mających trudności w nauce,
- realizację programu "Szkoły bez przemocy" oraz programu "Szkoły promującej zdrowie",

- realizację innych programów profilaktycznych (np. program edukacji antynikotynowej, "Bezpieczeństwo w sieci"),
- organizację spotkań i konsultacji z rodzicami,
- organizację zajęć informacyjnych i pokazowych dla rodziców dotyczących, np. nowych form pracy terapeutycznej z dziećmi,
- współpracę z instytucjami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz dzieci,
- doskonalenie zawodowe nauczycieli.

Nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy.

Prawie wszyscy ankietowani nauczyciele (46/47) deklarują, że korzystają z pomocy innych nauczycieli w rozwiązywaniu problemów, które napotykają w szkole. Większość ankietowanych nauczycieli (38/47) podaje też, że zespoły pomagają im w rozwiązywaniu pojawiających się w pracy problemów. W wywiadzie grupowym nauczyciele twierdzą, że odwołują się do pomocy zespołów, gdy napotykają problemy w swojej pracy i przytaczają następujące przykłady:

- pomoc zespołu wychowawczego w rozwiązywaniu problemów związanych z zachowaniem niektórych uczniów w szkole i instytucjach kultury (kinie, teatrze),
- pomoc zespołu wychowawczego w rozwiązaniu problemu niewłaściwego stosunku niektórych dzieci do osób niepełnosprawnych,
- konsultowanie z zespołem ds. integracji przypadku dziecka niepełnosprawnego mającego problemy z opanowaniem niektórych umiejętności,
- konsultowanie z zespołem ds. integracji problemu diagnozy dziecka nauczanego indywidualnie,
- pomoc zespołu edukacji wczesnoszkolnej w znalezieniu skutecznej dla sześciolatków metody nauki czytania,
- rozwiązywanie problemów (np. wychowawca, nauczyciel wspomagający, pedagog) we współpracy z psychologiem z poradni psychologiczno-pedagogicznej w szkolnym punkcie konsultacyjnym dla nauczycieli i rodziców.

Dyrektor w wywiadzie również stwierdza, że wszelkie problemy pojawiające się w szkole najczęściej rozwiązywane są zespołowo.

Nauczyciele uczestniczą w formach doskonalenia zawodowego dotyczących metod i form współpracy.

Z wywiadu z dyrektorem wynika, że w tym i poprzednim roku szkolnym prowadzone były szkolenia wewnętrzne w zakresie metod i form współpracy zespołowej a także nauczyciele uczestniczyli w zewnętrznych formach doskonalenia. Dyrektor uważa, że uczestnictwo w tych szkoleniach jest zdecydowanie przydatne w praktyce. Prowadzenie szkoleń

wewnętrznych dotyczących metod i form współpracy zespołowej potwierdzają wszyscy ankietowani nauczyciele (47). Wszyscy też pozytywnie oceniają ich praktyczną przydatność. Dyrektor i nauczyciele w ankiecie wymieniają tematy form doskonalenia podnoszące problematykę pracy zespołowej:

- "Zadania zespołów organizujących i koordynujących udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej",
- "Konstruowanie indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych oraz planów wsparcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi",
- "Diagnoza pedagogiczna",
- "Ewaluacja wewnętrzna",
- "Organizacja i przeprowadzenie sprawdzianu klas szóstych". Pracownicy niepedagogiczni w wywiadzie stwierdzają, że raczej nie uczestniczą wspólnie z pracownikami pedagogicznymi szkoły w szkoleniach dotyczących doskonalenia pracy zespołowej.

Poziom spełnienia wymagania: B

Przeprowadzone badanie pozwala stwierdzić, że wewnętrzny nadzór pedagogiczny służy planowaniu pracy szkoły, a wnioski z niego wynikające wykorzystywane są do wprowadzania pozytywnych zmian w jej funkcjonowaniu. Do prowadzenia ewaluacji wewnętrznej, jako jednej z form sprawowanego nadzoru, angażowane są przez dyrektora szkoły zespoły nauczycieli. Przytoczone argumenty wskazują na wysoki poziom spełnienia wymagania.

Dyrektor szkoły angażuje nauczycieli do udziału w realizacji ewaluacji wewnętrznej.

Dyrektor podaje, że w celu przygotowania do prowadzenia ewaluacji wewnętrznej, nauczyciele zostali zapoznani z rozporządzeniem w sprawie nadzoru pedagogicznego oraz uczestniczyli w szkoleniu i warsztatach prowadzonych przez Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli. Dyrektor uważa, że doskonalenie to nie tylko przyczyniło się do wzbogacenia wiedzy i umiejętności nauczycieli, ale także zwiększyło ich motywację do zaangażowania się w proces badawczy. Dodaje, że do prowadzenia ewaluacji wewnętrznej został powoływany zespół nauczycieli. Wszyscy ankietowani nauczyciele (47) deklarują, że są zaangażowani w prowadzenie ewaluacji wewnętrznej, w tym 41 z nich twierdzi, że angażuje się w stopniu wysokim, a 6 w stopniu wystarczającym. Swój udział w ewaluacji uzasadniają:

- przekonaniem, że ewaluacja jest niezbędna (46 wskazań),
- zwyczajem panującym w szkole (2 wskazania),
- poleceniem, wyraźnym oczekiwaniem sformułowanym przez dyrekcję (1 wskazanie).

W ankiecie nauczyciele podają, że ich zaangażowanie w ewaluację wewnętrzną polegało m. in. na: opracowaniu pytań ankietowych dla uczniów, nauczycieli i rodziców, przeprowadzeniu ankiet i opracowaniu ich wyników, analizie dokumentacji, opracowaniu raportu, opracowaniu wniosków i rekomendacji do dalszej pracy.

Ewaluacja wewnętrzna prowadzona jest z udziałem zespołów nauczycieli.

Zdaniem dyrektora i prawie wszystkich ankietowanych nauczycieli (46/47), plan ewaluacji wewnętrznej przygotowuje dyrektor z zespołem ds. ewaluacji. Ponad połowa nauczycieli (26/47) podaje, że uczestniczy w pracach zespołu prowadzącego ewaluację pracy szkoły. Z analizowanej dokumentacji wynika, że skład zespołu ds. ewaluacji ulega co roku zmianie. Ostatni zespół został powołany na zebraniu Rady Pedagogicznej w dniu 31 sierpnia 2012 r.

Wyniki wewnętrznego nadzoru pedagogicznego są wykorzystywane do planowania pracy szkoły.

Z wypowiedzi dyrektora i nauczycieli oraz analizy dokumentacji szkoły wynika, że wnioski z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego są wykorzystywane do planowania pracy szkoły. Sformułowane wnioski dotyczyły m.in.:

- zmniejszenia ilości sprawdzianów próbnych w klasach szóstych,
- zorganizowania Klubu Promocji Talentów dla uczniów uzdolnionych,
- poszerzenia oferty zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i prowadzenia ich bezpośrednio przed lekcjami lub tuż po lekcjach,
- zmiany programów nauczania i podręczników,
- częstego wykorzystywania tablicy interaktywnej na zajęciach edukacyjnych,
- zwracania uwagi na bezpieczeństwo dzieci podczas zajęć szkolnych, przerw i zajęć pozalekcyjnych,
- organizacji pedagogizacji rodziców, prowadzenia rozmów i konsultacji z rodzicami w odpowiednich warunkach,
- dbania o kształtowanie pozytywnego wizerunku szkoły w środowisku,
- wzbogacania bazy dydaktycznej szkoły.

Z analizy dokumentacji szkoły wynika, że dyrektor na początku każdego roku szkolnego przedstawia Radzie Pedagogicznej plan nadzoru pedagogicznego, a na zebraniach plenarnych - sprawozdanie z realizacji nadzoru. W ramach sprawowanego nadzoru prowadzi ewaluację wewnętrzną, kontrolę i wspomaganie nauczycieli. W roku szkolnym 2011/2012 przeprowadzono ewaluację w obszarach: efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły, procesy zachodzące w szkole, funkcjonowanie szkoły w środowisku lokalnym oraz zarządzanie szkołą.

Wnioski z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego przyczyniają się do wprowadzania prorozwojowych zmian w funkcjonowaniu szkoły.

Wszyscy ankietowani nauczyciele (47) stwierdzają, że wnioski płynące z nadzoru pedagogicznego (ewaluacji wewnętrznej) są w pełni uwzględniane przy wprowadzaniu zmian w funkcjonowaniu szkoły. Zdaniem dyrektora i nauczycieli, wyrażonym w wywiadzie, najważniejsze zmiany w funkcjonowaniu szkoły dotyczą:

- utworzenia nowej strony internetowej (aktualizowanej na bieżąco, zawierającej wszelkie informacje na temat funkcjonowania szkoły i jej organów, promującej osiągnięcia uczniów),
 - pozyskania tablic interaktywnych i wielu pomocy dydaktycznych, co przyczyniło się do uatrakcyjnienia zajęć, aktywizacji zespołów uczniowskich oraz w znacznym stopniu ułatwiło pracę nauczycielom i uczniom,
 - wyeliminowania niewłaściwych form korzystania z telefonów komórkowych (nagrywanie rozmów i filmów, niewłaściwe zdjęcia),
 - wprowadzenia obowiązkowego rejestru zwolnień i wyjść dla uczniów i wszystkich pracowników szkoły, co przyczyniło się do poprawy bezpieczeństwa w szkole oraz przepływu informacji,
 - zaplanowania różnych zajęć pozalekcyjnych zgodnie z oczekiwaniami dzieci,
 - utworzenia i wyposażenia sali do zajęć integracji sensorycznej,
 - stworzenia przyjaznych warunków do prowadzenia rozmów nauczycieli z rodzicami (rodzice chętniej korzystają z comiesięcznych konsultacji).
- Nauczyciele w wywiadzie podsumowują, że zmiany te wpłynęły na poszerzenie oferty edukacyjnej, poprawę bezpieczeństwa, promocję szkoły oraz poprawę bazy lokalowej i wyposażenia szkoły.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Szkoła lub placówka ma odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie*

Komentarz:

Na podstawie analizy zgromadzonego materiału badawczego można stwierdzić, że warunki lokalowe i wyposażenie umożliwiają realizowanie przyjętych w szkole programów nauczania. Co więcej, szkoła podejmuje skuteczne działania mające na celu wzbogacenie swojej bazy, aby poprawić warunki realizacji tych programów i poszerzyć ofertę zajęć. Przytoczone poniżej argumenty świadczą o wysokim poziomie spełnienia wymagania.

Warunki lokalowe szkoły są wystarczające do realizowania podstawy programowej i przyjętych w szkole programów nauczania.

Tak twierdzą wszyscy ankietowani nauczyciele (47), większość ankietowanych rodziców (60/98) oraz dyrektor w ankiecie. Podobne zdanie wyrażają rodzice, nauczyciele i partnerzy szkoły biorący udział w wywiadzie, którzy podają, że warunki lokalowe szkoły są bardzo dobre, a ich mocną stroną są:

- jasne i przestronne sale lekcyjne i korytarze,
- estetycznie urządzone sale klas młodszych z wydzieloną częścią edukacyjną i rekreacyjną,
- dwie pracownie komputerowe,
- dwa pomieszczenia świetlicowe,
- sala do gimnastyki korekcyjnej,
- salka do integracji sensorycznej,
- gabinet rewalidacji,
- podjazd dla uczniów niepełnosprawnych ruchowo przy wejściu do szkoły,
- sala gimnastyczna z zapleczem sportowym,
- przestronna jadalnia,
- dobrze wyposażona biblioteka szkolna z Informatycznym Centrum Informacji Multimedialnej i czytelnią,
- gabinet logopedyczny oraz gabinet pedagoga i pielęgniarki,
- wyremontowane łazienki uczniowskie (w tym dla dzieci niepełnosprawnych),
- sklepik szkolny,
- plac zabaw z projektu "Radosna szkoła".

Według dyrektora i nauczycieli, do najbardziej dotkliwych braków należy brak windy (spowodowany barierami natury architektonicznej) oraz podjazdu na świetlicę dla dzieci niepełnosprawnych ruchowo. Partnerzy zewnętrzni do słabych stron szkoły zaliczają zbyt małe pomieszczenia świetlicowe oraz brak bezpiecznych boisk trawiastych. W wyniku obserwacji szkoły nie stwierdzono braków lokalowych.

W szkole znajduje się wyposażenie wystarczające do realizowania podstawy programowej i przyjętych w szkole programów nauczania.

Zdaniem dyrektora i wszystkich ankietowanych nauczycieli (47) wyposażenie szkoły jest wystarczające

do realizacji podstawy programowej i przyjętych w szkole programów. Rodzice uczestniczący w wywiadzie wyposażenie szkoły oceniają jako bardzo dobre. Twierdzą, że szkoła posiada dużo pomocy dydaktycznych, przeznaczonych dla uczniów klas I-III, pozyskanych z projektów współfinansowanych przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego np. "Pierwsze uczniowskie doświadczenia drogą do wiedzy", "Indywidualizacja nauczania w klasach I-III", "Radosna szkoła". Rodzice uważają, że mocną stroną szkoły w zakresie wyposażenia są trzy tablice interaktywne, nowy sprzęt komputerowy dostępny w dwóch pracowniach, rzutniki multimedialne, sprzęt sportowy, sprzęt RTV i szkolny radiowęzeł. Podkreślają, że szkoła posiada wiele pomocy dydaktycznych do pracy z dziećmi mającymi trudności w nauce, doskonałe wyposażenie sali do integracji sensorycznej i placu zabaw. Na podstawie obserwowanych zajęć można stwierdzić, że wyposażenie klas umożliwia realizację celów lekcji.

W szkole istnieje plan wzbogacania warunków lokalowych i wyposażenia szkoły.

Dyrektor w ankiecie podaje, że w szkole istnieje plan utrzymania lub polepszenia warunków lokalowych, który dotyczy głównie budowy podjazdu do świetlicy dla dzieci niepełnosprawnych ruchowo, remontu pomieszczeń i korytarzy na I piętrze oraz wymiany posadzek w pomieszczeniach na parterze. W opinii uczestniczących w wywiadzie partnerów szkoły, dyrektor zabiega o środki finansowe i w swoich działaniach jest skuteczny. Występuje z pismami do organu prowadzącego, w których wskazuje potrzeby, jakich szkoła nie może zrealizować we własnym zakresie, np. dotyczące przebudowy pomieszczeń, wymiany stolarki drzwiowej, szafek na korytarzach szkolnych, klimatyzacji w pracowni komputerowej i instalacji gazowej.

Z analizy dokumentacji wynika, że szkoła planuje wzbogacanie warunków lokalowych i wyposażenia. W "Wykazie prac remontowych", planowanych na poszczególne lata, znajdują się zapisy dotyczące m.in.:

- wymiany instalacji elektrycznej,
- zabezpieczenia i izolacji ścian fundamentowych,
- malowania ścian po wymianie instalacji,
- docieplenia budynku i wykonania elewacji,
- naprawy parapetów,
- położenia płytek na korytarzu,
- zakupu i montażu podnośnika dla uczniów niepełnosprawnych przy schodach do stołówki i świetlicy szkolnej,
- wymiany klimatyzacji w pracowni komputerowej,
- malowania rynien,
- wymiany ścianek działowych i stolarki drzwiowej w bloku świetlicowym.

W szkole podejmuje się działania mające na celu wzbogacenie warunków lokalowych i wyposażenia dydaktycznego.

Według dyrektora, odbywa się to zgodnie z istniejącym planem uzupełniania wyposażenia. W ciągu ostatnich dwóch lat duża część budynku została wyremontowana, zakupiono wiele elementów wyposażenia oraz nowe pomoce i środki dydaktyczne (np. trzy tablice interaktywne, pomoce do rozwijania małej i dużej motoryki, szafki dla każdego ucznia w klasach I-III, nowoczesny sprzęt do integracji sensorycznej i nowe laptopy do pracowni komputerowej). Partnerzy i rodzice w wywiadzie podkreślają, że szkoła współpracuje z nimi, aby wzbogacić swoje warunki lokalowe i wyposażenie dydaktyczne. Podają, że z funduszy przekazanych przez organ prowadzący wykonano remont budynku (izolacja pozioma i pionowa, elewacja budynku, remont sal lekcyjnych i toalet uczniowskich, wymiana stolarki okiennej). Wyposażono szkołę w pomoce dydaktyczne w ramach projektu "Indywidualizacja nauczania w klasach I-III". Ze środków Rady Rodziców zakupiono m.in. nowoczesny sprzęt do integracji sensorycznej, wyposażenie drugiej sali komputerowej, nowe stoliki i krzeselka, pomoce dydaktyczne, zabawki i materiały do świetlicy szkolnej. Partnerzy dodają, że szkołę wspiera również Rada Osiedla i często wnioskuje do prezydenta miasta o środki finansowe. Uczestniczący w wywiadzie uczniowie twierdzą, że bardzo lubią swoją szkołę. Mogą korzystać z dwóch pracowni komputerowych (jedna na parterze, aby uczniowie na wózkach mieli do niej dostęp), tablice interaktywne, projektory multimedialne itp.

Poziom spełniania wymagania: B

Wnioski z ewaluacji:

1. W szkole analizuje się wyniki sprawdzianu zewnętrznego, ze szczególnym uwzględnieniem czynników kontekstowych wynikających ze specyfiki szkoły z oddziałami integracyjnymi, a liczne działania doskonalące, podejmowane na podstawie sformułowanych wniosków, mają na celu poprawę efektów kształcenia.
2. Systematyczna analiza osiągnięć uczniów uwzględniająca ich możliwości rozwojowe i wdrażanie wynikających z niej wniosków, umożliwia uczniom nabywanie wiedzy i umiejętności określonych w podstawie programowej oraz uzyskiwanie sukcesów na miarę swoich możliwości.
3. Atrakcyjność zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych powoduje, że uczniowie chętnie się w nie angażują, co przyczynia się do ich wszechstronnego rozwoju.
4. Otwartość szkoły na propozycje uczniów wyzwała ich inicjatywę w różnych aspektach życia szkolnego i sprawia, że uczniowie bardzo chętnie zgłaszają ciekawe pomysły działań na rzecz własnego rozwoju i rozwoju szkoły.
5. Stosowany w szkole system diagnozy zachowań i zagrożeń umożliwia podejmowanie skutecznych działań wychowawczych, co wpływa na zmniejszanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanых zachowań uczniów i zapewnia im poczucie bezpieczeństwa.
6. Udział uczniów w inicjowaniu i modyfikowaniu działań wychowawczych wpływa korzystnie na kształtowanie postawy aktywności i odpowiedzialności za proces wychowania.
7. Wyposażenie szkoły i warunki lokalowe umożliwiają realizację podstawy programowej, a skuteczne działania podejmowane w celu ich wzbogacenia wspierane są przez rodziców i samorząd lokalny.
8. Praca zespołowa nauczycieli jest powszechnie stosowaną w szkole formą realizacji zadań i rozwiązywania problemów i korzystnie wpływa na skuteczność podejmowanych działań dydaktycznych oraz wychowawczych.
9. Nauczyciele chętnie angażują się w prowadzenie ewaluacji wewnętrznej, a wnioski wynikające z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego sprzyjają podejmowaniu działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły.
10. Nauczyciele uczestniczą w formach doskonalenia zawodowego dotyczących metod i form współpracy, które przydatne są w praktyce, nie angażuje się jednak do udziału w nich pracowników niepedagogicznych.

Wymaganie	Poziom spełniania wymagania
Obszar: Efekty	
Analizuje się wyniki sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe	B
Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności	B
Uczniowie są aktywni	A
Respektowane są normy społeczne	B
Obszar: Zarządzanie	
Funkcjonuje współpraca w zespołach	B
Sprawowany jest wewnętrzny nadzór pedagogiczny	B
Szkoła lub placówka ma odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie	B

Raport sporządzili:

- Małgorzata Zgurska-Nowińska
- Danuta Moskwa

Kurator Oświaty:

.....